Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

»Tednik« izhaja pod tem imenom od 24. novembra 1961 dalje po sklepu občinskih odborov SZDL Ptuj in Ormož. — Izdaja zavod »Ptujski tednik«, Ptuj. Odgovorni urednik: Anton Bauman. — Uredništvo in uprava: Ptuj, Heroja Lacka 2. — Tel. 156. Štev. tekočega računa: NB 524-3-72. — Tiska tiskarna Mariborskega tiska, Maribor. — Rokopisov ne vračamo. — Celoletna naročnina 20 ND, za inozemstvo 40 ND.

ŠT. 24 PTUJ, 17. junija 1966 CENA: 0,40 ND, 40 SD Letnik XIX

Gradnja stanovanj draga in komplicirana

Na razširjenem plenumu občinskega sindikalnega sveta Ptuj 11. junija 1966 je bilo poudarjeno, da ni za bodočo stanovanjsko gradnjo v Ptuju kritično samo vprašanje 1200 potrebnih stanovanj, večinoma za delavske družine, razdrobljenih sredstev v ta namen pri gospodarskih organizacijah, pa tudi prispevka za komunalno gradnjo v novih predelih Ptuja, pač pa predvsem vprašanje, kako poceniti stanovanjsko gradnjo, ker je sedanja ob danih pogojih predraga, dajanje manjših kreditov zasebnim graditeljem pa neučinkovito, ker ostanejo ti poleg zgrajenih hiš in vselitev zaradi neurejenih komunalnih naprav na pol poti, za občinsko skupnost pa ostane stalno nerešeno vprašanje, kako nove naselja v celoti urediti.

Predsednica komisije za standard pri občinskem sindikalnem svetu Marica Fajtova je zbrala za poročilo o stanovanjskih vprašanjih in o možnostih bodoče gradnje stanovanj dragocene podatke, ki potrjujejo, da se morajo gospodarske organizacije enako resno lotiti graditve stanovanj za svoje delavce, kot so se lotevale graditve stanovanj za svoje vodilne uslužbence in da morajo najti najučinkovitejšo obliko pomoči graditeljem enodružinskih hiš, ki gradijo svoja stanovanja, da bo še letos vseljivih čim več novih stanovanj. Nerešeno ne bo smelo ostati komunalno vprašanje. Adaptirana bodo lahko tista stanovanja v že obstoječih zgradbah, ki jih je potrebno adaptirati, da bodo udobnejša in spremenjeni v stanovanja tisti doslej še neizkoriščeni prostori v večjih zgradbah, ki so za stanovanjske prostore primerni, vendar za to še neizkoriščeni, ker ni bilo sredstev.

Mnogi govorniki so poudarili, da je potrebno najti najcenejšo možnost za gradnjo stanovanjskih hiš in tako porabo sredstev iz vseh skladov v stanovanjske namene, da ta ne bodo neizkoriščena, kar bi pomenilo, da ne bi služila namenu kljub hudi stiski za stanovanja.

Nekaj govornikov je zagovarjalo graditev stanovanjskih naselij v Ptuju skladno z določili urbanističnega načrta, da bi bila za družinske hiše določena območja pozidana in komunalno urejena, drugi pa so zagovarjali, da je potrebno podpreti zasebne graditelje enodružinskih hiš, da bodo čimprej dogradili začete stavbe in se bodo v nje vselili, čeprav bo ostalo vprašanje komunalne ureditve odprto. Nekateri se navdušujejo za organizirano zasebno stanovanjsko gradnjo v strnjeni vrsti, ali za graditev etažnih stanovanj v večnadstropnih poslopjih, pa tudi za skupno graditev vseh interesentov iz ene gospodarske organizacije na enem kompleksu. V vseh primerih bi naj šlo za najugodnejšo rešitev in za najnižje gradbene stroške.

Tako je prišlo torej do ugotovitve, da je sedanji način gradnje stanovanjskih zgradb pri nas zelo drag, pa ne zaradi komunalnega prispevka, temveč predvsem zaradi raznolikosti načrtov, stavbnih elementov, prevelikih razdalj med posameznimi stavbami in zapostavljanja komunalnih ureditev. Po svetu so že ugotovili, da cenejšo graditev stanovanjskih hiš le tipske zgradbe, zgrajene iz tipiziranih delov, iz tipiziranega gradbenega pohištva in istočasna gradnja več tipskih zgradb na istem kompleksu. So države, kjer je mogoče v papirnicah kupiti gradbene načrte za tipske hiše in celotne elaborate brez posebnih težav in stroškov, kjer je razvita industrija tipiziranega materiala za nove zgradbe, kjer izdelujejo tipizirano gradbeno pohištvo. Pri nas je potreben za vsako zgradbo drug načrt, pohištvo drugačnih dimenzij itd., kar znatno podražuje investicije. Potrebno bi se bilo odločiti za najprimernejše tipe enodružinskih hiš, nadstropnic in večnadstropnic in potem omogočiti razmnožitev tipskih načrtov in nakup po primerni ceni. Ptuj, ki ima svoj projektivni biro, ima vse možnosti, da vse to uredi in prihrani graditeljem prevelike začetne stroške. Izdelovanje tipskih oken in vrat bo olajšalo delo in zmanjšalo izdelavne stroške mizarskim podjetjem. Enako je z drugimi stvarmi v novogradnjah, ki jih je tudi mogoče tipsko izdelovati.

Dobro je bil sprejet tudi predlog, da bi podjetja v svojih stanovanjskih in poslovnih zgradbah izkoristila s primerno adaptacijo za stanovanja vse tiste prostore, ki so za to primerni. Tako bi že letos našli in ustvarili za svoje delavce brez večjih investicij vsaj nekaj stanovanj. Kjer ni te možnosti, bi naj dali iz razpoložljivih sredstev kredite tistim graditeljem, ki bodo še letos dokončali svoje novogradnje in ki se bodo vanje še letos vselili. Marsikje bi bilo priporočljivo porabiti sredstva za komunalno ureditev, da ne bodo neizkoriščena.

Končno je bilo sklenjeno, da bo moralo biti v najbližji bodočnosti posvetovanje z direktorji gospodarskih organizacij, da bodo takoj pristopili k angažiranju razpoložljivih sredstev za stanovanjsko gradnjo, ker je škoda vsakega dneva, če sredstva ne služijo namenu.

V. J.

Dosedanja letošnja proračunska poraba

Intenzivno izvajanje gospodarske reforme se odraža tudi v proračunski porabi. Povečani delež gospodarskih organizacij v globalni delitvi družbenih sredstev je narekoval uskladitev neproduktivne porabe v meje materjalnih možnosti. Pri tem je občina prepuščena sama sebi, da v mejah lokalnih možnosti zadovoljuje, ureja in zagotavlja funkcioniranje javnih in družbenih služb. Že ob sprejemanju proračuna je bilo ugotovljeno, da sredstva občinskega proračuna in skladov ne bodo zadostna predvsem na področju socialnega varstva in komunalne dejavnosti.

Realizacija dohodkov proračuna občine Ptuj, ki je bil sprejet na seji obeh zborov dne 31. marca t. l. po dolgotrajnih predhodnih razpravah, ni zadovoljiva. Doseženi dohodki ne pokrivajo tekočih potreb šolstva, komunale in ostalih namenov, predvidenih po proračunu in skladih, kar je bilo že prejšnja leta značilno v začetku proračunskega leta. To neskladnost med porabo in dohodki so vsa leta uravnovešali premostitveni krediti iz rezervnega sklada in bančni krediti.

V cilju stabilizacije tržišča in gospodarstva nasploh je v pripravi zvezni predpis, ki bo onemogočil najemanje kratkoročnih posojil za izravnavo neenakomernega dotoka proračunskih dohodkov. Ta ukrep bo zavrl proračunsko porabo, zmanjšal bo splošno porabo ter povzročil za določen čas težave pri financiranju družbenih služb v občini. Zato bo nujno uskladiti vso to porabo v okvire realnih možnosti in ustvariti lastne rezerve, ki bodo služile za občasna obratna sredstva in zagotovitev rednega poslovanja.

Od predvidenih dohodkov proračuna za leto 1966 v višini 22,183.320 N din znaša realizacija 6,289.880 N din ali 28,3 odst. za prve 4 mesece, kar predstavlja izpad za 1,100.000 N din. Realizacija dohodkov skladov pa znaša 27,9 odst., to je 4,482.938 N din. Zaradi neporavnanih obveznosti, ki so jih morali proračun in skladi poravnati v začetku leta, in zaradi tekočih potreb, sta proračun in sklad za šolstvo najela iz sredstev Kreditne banke kratkoročno posojilo v višini 80 milijonov S din. Po napovedanih ukrepih o prepovedi najemanja teh premostitvenih kreditov bo potrebno celotni znesek posojila kljub kritični situaciji vrniti pred pogodbenim rokom.

Najobčutnejši izpad predvidenih dohodkov je nastal v skupini »prispevki«, ki so doseženi le v višini 25 odst. namesto 33,3 odst. Dinamika osebnih dohodkov, ki so osnova za ta prispevek, je močnejša šele v drugi polovici leta, zato pričakujemo, da bo planirani znesek do konca leta le dosežen. V skupini »davkov« prevladuje davek od maloprodaje, ki je bil prav tako dosežen le s 26,1 odst. Tudi pri tem pričakujemo zboljšanje v drugi polovici leta, vendar ne v celoti, ker bo nedvomno na ta dohodek proračuna vplivala omejitev potrošniških kreditov za tekstilne in ostale potrošne predmete.

Dohodki sklada za šolstvo so v veliki meri odvisni od združevanja sredstev gospodarskih organizacij in prispevka drugih občin za II.-stop. šolstvo. Sedanji sistem financiranja osnovnega in strokovnega šolstva ima precejšnje pomanjkljivosti. Zaradi tega je zvezna skupščina že sprejela splošni zakon o financiranju vzgojno izobraževalne dejavnosti, ki uveljavlja tri pomembne novosti:

1. stabilizira in določa enotne dohodke za financiranje šolstva;
2. poglablja in razširja samoupravljanje po sistemu skupnosti vzgojno izobraževalnih ustanov in
3. omogoča prelivanje sredstev med občinami v okviru republike in s tem ublažitev velikih razlik pri financiranju šolstva.

K splošnemu zveznemu zakonu bodo morale republike še s svojimi zakoni konkretizirati navedena načela in natančneje določiti način financiranja in upravljanja, ki bo uvedeno šele s 1. januarjem prihodnjega leta.

Glede na nezadostne dohodke proračuna, ki razpolaga z manj sredstvi kot lansko leto, je skupščina sprejela priporočilo o začasnem financiranju strokovnih šol v občini Ptuj za vse gospodarske in druge delovne organizacije, po katerem naj bi namenile te organizacije vsaj 1 odst. od bruto osebnih dohodkov za financiranje strokovnega šolstva in ta prispevek odvedle v sklad

(Nadaljevanje na 3. strani)

DELEGACIJA MADŽARSKEGA MINISTRSTVA ZA KMETIJSTVO V PTUJU

Kmetijski kombinat Ptuj je obiskala v petek, 10. junija 1966, madžarska državna delegacija ministrstva za kmetijstvo, ki je bila na obisku pri zveznem sekretarju Jožetu Ingoliču. Madžarsko delegacijo je vodil prvi namestnik ministra za kmetijstvo Madžarske János Hont, z njim pa sta bila še pomočnik ministra dr. Királyi Ernö in Bencze Károly ter načelnik Ronaszéki Tibor. Delegacijo je spremljal pomočnik zveznega sekretarja za kmetijstvo inž. Debrecin.

Pri Kmetijskem kombinatu Ptuj je sprejel goste iz Madžarske in domačega spremljevalca glavni direktor Janez Petrovič. Na željo spremljevalca inž. Debrecina jih je odpeljal na ogled farme prašičev na Turnišču, kjer so si v spremstvu direktorja farme Cvetka Dopliharja in obratovodje Marjana Brgleza ogledali nekaj objektov in so se zanimali za glavne značilnosti te farme, za stroške gradnje, za kapaciteto in prve uspehe pitanja prašičev ter dela zaposlenih.

Po izjavah gostov iz Madžarske je bilo mogoče razumeti, da jih je Ptuj presenetil s svojo prizadevnostjo v smeri razvoja živinoreje in tudi na drugih področjih dejavnosti Kmetijskega kombinata Ptuj. Ob odhodu je izročila madžarska delegacija glavnemu direktorju kombinata Janezu Petroviču album s slikami o mehanizaciji v kmetijstvu Madžarske in dve praktični darili iz madžarskega vinogradništva.

Glede na širši program za goste je spremljevalec inž. Debrecin do skrajnosti izrabil razpoložljiv čas, ki ga je imel za goste za Ptuj in je bil tudi osebno navdušen nad sedanjo urejenostjo in obratovanjem farme, ki bo res dala skupnosti, kar od nje pričakuje.

V. J.

Madžarska delegacija na farmi v Turnišču

TE DNI PO SVETU

PRED OBISKOM DE GAULLA V MOSKVI

Poglavitno-evropska varnost

Dvajsetega tega meseca prispe predsednik francoske republike de Gaulle na uradni obisk v Moskvo. Ta dogodek je že mesece zelo primerna tarča komentatorjev in politikov vsega sveta, saj pričakujejo, da se bo z njim v Evropi marsikaj spremenilo. Tu mislimo predvsem na vse bolj poudarjeno željo po zbližanju med zahodnimi in vzhodnoevropskimi deželami, ki jih je ločilo povojne obdobje hladne vojne.

De Gaulle velja v zahodnem taboru za osebo, ki je »minirala« zahodne ustanove, ustanovljene po ameriškem blagoslovu in ob veliki ameriški finančni pomoči. Gre za novo nacionalno politiko Francije, ki naj spet brez kakršnega koli tujega vpliva ali obveznosti prevzame svoje nekdanje mesto v Evropi in na svetu. Zato predsednik de Gaulle tudi ne bo zastopal v Moskvi zahodnega sveta, kot si nekateri mislijo, temveč francoske interese na temeljih, ki jih je postavil in ki jih odobrava večji del francoskega ljudstva.

Misel »Evropa od Pirinejev do Urala«, ki jo je razglasil francoski predsednik, je, če že ne drugo, prvi poizkus, da bi odstranili bariere med vzhodno in zahodno Evropo s tesnejšimi stiki in predvsem temeljitejšo in obsežnejšo gospodarsko izmenjavo. Pri tem bodo seveda morali sleči suknjo starih blokovskih tvorb in nezaupanja.

Francoski predsednik kaže tudi realen odnos do povojnih sprememb, med drugim do novih poljsko-nemških meja. Pri njem ni več opaziti kakršnega koli strahu pred Vzhodom. Na drugi strani priznava, da je nevarnost pred nemškim militarizmom živa, četudi je skušal v Adenauerjevih časih zgladiti stoleten spor med obema državama in pričeti novo obdobje. Prav tolikšna težnja večine nemških politikov, da bi ohranil tesne stike z ZDA, s tem pa tudi dosedanji vodilni vpliv ameriških strategov in diplomacije nad deželami v zahodni zvezi, je pričela de Gaulla odvračati od nemško-francoskega zbližanja. Tudi prizadevanja Bonna, da bi si s pomočjo atlantskega pakta odprl pot do jedrske oborožitve in večjega soodločanja v atlantskih zadevah, Parizu niso všeč. Slednjič se tudi Francozi dobro spominjajo trpljenja in pustošenja nemške soldateske med drugo svetovno vojno!

Velikega pomena so tudi prizadevanja de Gaulla po evropski varnosti, ki bi jo morali doseči — brez Amerike. Pravzaprav imamo tu že mnogo pobud. Spomnimo se samo sovjetske, ki je obenem tudi pobuda vseh vzhodnoevropskih držav: ukinitev varšavskega in atlantskega pakta ali vsaj sklenitev nenapadalnega pakta med obema skupinama kot uvod v nadaljnje ukrepe. Tu je treba pokazati le dobro voljo na obeh straneh in še posebej težnjo po uresničevanju predlogov. Zahodna Nemčija s svojim nasprotovanjem (prav zaradi militarističnih in revanšističnih teženj) ne sme biti ovira. To v Parizu tudi vedo in poudarjajo.

Drugi dogodki

Pravijo, da danes ni sestanka, na katerem ne bi obravnavali vietnamske krize. Medtem ko se v notranjosti dežele še naprej bije boj med opozicijo, ki jo vodijo budistični menihi proti vladi generala Kyja — posebno napeto ozračje je v »revolucionarnem« mestu Hue —, skušajo na »višji ravni«, t. j. v mednarodnih odnosih, vendarle najti nekakšno pot, ki bi pomirila ta del sveta. Seveda se ponavlja staro pravilo, da so načela eno — o njih se lahko menijo dolge ure ali celo dneve —, praksa in uresničevanje pa drugo.

OBISK IRANSKEGA ŠAHA

V petek so na Brionih končali iransko-jugoslovanske razgovore. V uredbenem poročilu, ki so ga hkrati objavili v Beogradu in Teheranu, je med drugim rečeno, da sta obe državi pripravljeni na nova prizadevanja za tesnejše sodelovanje na političnem, gospodarskem, znanstveno-tehničnem in kulturnem področju, saj obstajajo na obeh straneh za to pogoji in dobra volja.

Jugoslovanska stran je izrazila pripravljenost, da bi jugoslovanske gospodarske organizacije sodelovale pri gradnji in kreditiranju nekaterih objektov v Iranu.

Predsednik Tito in perzijski šah Pahlavi sta izrazila tudi zaskrbljenost, ker se je mednarodni položaj poslabšal zlasti zaradi vmešavanja v notranje zadeve drugih držav in poizkusov, da bi s pomočjo sile vsilili rešitev spornih vprašanj. Na drugi strani sta pozdravila mirovna prizadevanja in se izrekla za politiko aktivnega sožitja med vsemi deželami in narodi ne glede na razlike v družbenih sistemih. Seveda sta tudi opozorila na napetost v jugovzhodni Aziji, posebno v Vietnamu.

Šah Reza Pahlavi je povabil jugoslovanskega predsednika Tita, da obišče Iran. Tito je povabilo z zadovoljstvom sprejel.

NOVA »OHLADITEV« MED BONNOM IN PARIZOM

Prizadevanja predsednika de Gaulla, da Francija čimprej umakne svoje enote iz poveljstva NATO, četudi je na nedavnem zasedanju ministrskega sveta NATO francoski predstavnik nekoliko omilil oblike in sam rok, je, kot kaže, prizadeta stran, tj. članice v NATO, sprejela kot gotovo dejstvo. Res je sicer, da skušajo tu in tam izreči tudi kakšno krepko na francosko »miniranje« te organizacije, toda v svetu se — ne samo po »krivdi« francoskega predsednika — krepe sile, ki vidijo v »pasiviziranju« obeh evropskih obrambnih organizacij iz časov hladne vojne, atlantske in varšavske, ali celo njuni ukinitvi zelo pametno in za mir zelo pomembno rešitev.

Francozi bodo umaknili letalske sile z nemškega ozemlja, in ta vest je spet vznemirila duhove v Bonnu. Tu so dalje vznemirjeni ob novici, da bodo tudi Američani zmanjšali število svojih čet v Nemčiji in da imajo podobne načrte tudi Britanci. Res je sicer, da Američani opozarjajo, da bi morale tudi druge članice prevzeti nase večje denarno breme za vzdrževanje atlantskih čet na evropskih tleh, ker le-te slednjič branijo njihovo neodvisnost, vendar je bolj poudarek na ameriških potrebah po vojaški sili — v Vietnamu. Del ameriške vojske v Zahodni Nemčiji je vendar primerno opremljen in že mobiliziran!

VOLITVE V ITALIJI

V Italiji so bile prejšnjo nedeljo volitve v občinske svete, na katerih so se volilci malce nagnili — na levo. Značilno pri tem je, da je cerkev po svojih duhovnikih znova pozivala volilce, naj ne volijo komunistov, temveč krščansko demokracijo.

V Franciji pa je socialist Mollet »spremenil« dosedanje nazore o tem, da mora ostati Francija zvesta Atlantskemu paktu. Sedaj predlaga celo nenapadalni pakt med obema obrambnima organizacijama in celo sporazum med obema nasprotujočima si gospodarskima organizacijama, SEV in skupnim tržiščem. Tako se je v nekem smislu zelo približal de Gaullu in nekaterim nazorom Moskve. Ali je to samo želja, da ne bi levica ob predvidenem obisku predsednika de Gaulla v Moskvi ostala brez »orožja«, je vprašanje zase.

PROSIMO BRALCE, da oprostijo našo enodnevno zamudo, do katere je prišlo vsled tega, ker tiskarna dva popoldneva v tem tednu ni imela električnega toka.

Uredništvo

ZA NESREČE PRI DELU NAJVEČKRAT NIKDO NE ODGOVARJA

V Sloveniji se poškoduje pri delu vsako leto okrog 60.000 ljudi in postane vsak osemnajsti zavarovanec delovni invalid. Ti dve številki dovolj zgovorno upravičujeta sprejetje temeljnega zakona o varnosti pri delu, ki smo ga dobili še v začetku lanskega leta — prav te dni sprejema republiška skupčina zakon s tega področja —, katerega izvajanje pa nikakor ne more do prave veljave. To nam dokazuje podatek, da je ptujsko tožilstvo obravnavalo v letu 1965 le 9 kaznivih dejanj s področja tega zakona, še bolj pa drugi, in sicer dejstvo, da je komunalni zavod za socialno zavarovanje v Ptuju v istem času, torej v letu 1965 obravnaval kar 1304 zavarovance zaradi poškodb pri delu, ali na poti na delo.

Prav ti dve številki, namreč število poškodb in število primerov v obravnavi tožilstva nas spodbujata, da malo podrobneje osvetlimo prakso v naših delovnih organizacijah, ki je v tem pogledu več kakor porazna.

Temeljni zakon o varstvu pri delu nalaga delovnim organizacijam dolžnost, da prijavijo vsak primer nesreče pri delu pristojnim organom za nadzorstvo nad spoštovanjem predpisov o varstvu pri delu. Iz števila po tožilstvu obravnavanih primerov in ker sta tudi obe občinski sodišči za prekrške obravnavali le neznatno število teh primerov pa izhaja, da delovne organizacije nesreč pri delu enostavno ne prijavljajo in tako ostane velika večina delovnih nesreč nerazkanih. V delovnih organizacijah nesrečo enostavno zamolčijo, ker hočejo zavarovati za nesrečo odgovorno osebo pred kazensko odgovornostjo. Vzroki delovnih nezgod se tako ne odpravljajo, nezavarovani stroji in naprave pa dalje uničujejo zdravje in delovno sposobnost naših delovnih ljudi.

Ob nesreči pri delu gre največkrat za izgovore, da je do nje prišlo zaradi nepazljivosti ponesrečenca. To najbrž drži, toda, ali so delavca, ko je prišel v podjetje ali pozneje, ko je začel delati na novem stroju ali napravi, natančno poučili, kakšna nevarnost mu preti pri tem delu? Ali so nadzorovali delavca, ali uporablja zaščitna sredstva in ali so mu jih sploh nudili? To so izredno važna vprašanja v pogledu zaščite na delovnem mestu. Če je prišlo do delovne nesreče zaradi nepazljivosti delavca, še ni rečeno, da tudi v takem primeru ni kazenske odgovornosti osebe, ki ji je poverjen nadzor nad delom v delovni organizaciji ali osebe, ki vodijo in organizirajo delovni proces. V tem pogledu imajo svojo vlogo v delovni organizaciji tudi družbeno-politične organizacije, ki morajo opozarjati vodilno osebje na eventualno pomanjkljivo zaščito, na pomanjkanje zaščitnih sredstev, na nepoučenost ali malomarnost delavcev glede varnosti pri delu itd.

Drugo, prav tako zelo pomembno vprašanje v tem pogledu pa je natančna raziskava delovne nesreče, njeni vzroki in krivci. Kakor je uprava za notranje zadeve hitra in natančna pri raziskovanju prometnih nesreč, bi morala biti služba za nadzorstvo nad varnostjo pri delu v primeru delovnih nesreč. Brez natančne analize vsake delovne nesreče, brez ugotovitve vzrokov in krivcev zanjo, ne bo mogoče odpraviti nesreč pri delu, zgoraj navedena številka pa to neizprosno terja.

Poškodba delavca pri delu ni boleča samo zanj ali za njegovo družino, temveč tudi za delovno organizacijo, v kateri se je pripetila. Zakonodaja s področja varstva pri delu daje dovolj široko jasnost o pravicah in dolžnostih, skratka o odgovornosti glede varnosti pri delu. Od natančnega izvajanja obstoječega zveznega in v bližnji prihodnosti sprejetega republiškega zakona o varstvu pri delu je odvisno, ali bomo še nadalje dopuščali, da bodo nezavarovani stroji in naprave povzročali poškodbe nepoučenim ali nezavarovanim našim delovnim ljudem. B.

RAZSTAVA IZDELKOV VAJENCEV IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA TAP PTUJ

10. junija t. l. so odprli v dvorani Magistrata na Trgu mladinskih brigad v Ptuju razstavo izdelkov vajencev kovinske in lesne stroke iz izobraževalnega centra Tovarne avtomobilske opreme v Ptuju.

Razstavljeni so bili izdelki po treh programih izobraževalnega centra in je bil že iz razstavljenih predmetov razviden nivo izobraževanja v posamezni skupini.

Razstavljene so bile tudi risbe vajencev za posamezne izdelke ter izdelki po načrtu. Razni razstavljeni modeli obdelovalnih strojev so bili zelo natančno izdelani, prav tako pa tudi drugi izdelki.

Razstava je prikazala, da so vajenci v izobraževalnem centru TAP kar se tiče stroke v dobrih rokah.

Razstava je bila odprta do 17. t. m.

26. junija bo referendum KZ „Haloze“ Ptuj

V nedeljo, 26. junija 1966, bo referendum v Kmetijski zadrugi Haloze z namenom, da bi naj zadružniki-kooperanti odločili glede pripojitve h kmet. kombinatu Ptuj v sestav Obrata za zadružno kooperacijo »Jože Lacko«, Ptuj. Prvi tozadevni referendum je bil 19. decembra 1966, ki pa je končal z rezultatom 634 za združitev in 848 glasov proti združitvi. Kmetijska zadruga »Haloze« je še dalje samostojno obratovala in ugotavljala na terenu novo stanje po gospodarski reformi in po nastanku Obrata za zadružno kooperacijo »Jože Lacko« v sestavu kmetijskega kombinata.

Najznačilnejši pojav po prvem referendumu je bila občutna nelojalna konkurenca v odkupu kmetijskih pridelkov in živine, ki je silila tudi KZ »Haloze«, da je morala črpati prej prigospodarjena sredstva, če je hotela nastopati kot kupec z istimi cenami, kot so jih ponujali drugi, in če je hotela izpolnjevati obveznosti do strank, s katerimi je imela dobavne pogodbe. Ker pa ni bilo nikakršnih znakov, da bi se tako stanje na terenu popravilo, sta novo stanje temeljito preučila partijska organizacija te zadruge in zadružni svet in sta sklenila storiti vse, da se prigospodarjeno premoženje zadruge koristneje porabi kot za črpanje v konkurenčnih cenah in da se spremeni organizacijska oblika nadaljnjega poslovanja s pripojitvijo h kmetijskemu kombinatu. Referendum 26. junija 1966 bo najzgovorneje potrdil, kaj meni o nadaljnjem razvoju KZ »Haloze« večina zadružnikov-kooperantov. Samoupravni organ in uprava sta se odločila za pripojitev, ker govorijo za to vsi gospodarski razlogi.

V nedeljo, 19. junija 1966, bodo še zbori zadružnikov v obratih na poslovnem območju KZ »Haloze«. Ves čas po odločitvi o referendumu seznanjajo zadružnike o namenu referenduma kmetijski tehniki, poslovodje in ostali delavci zadruge. Prizadevajo si vsakega člana seznaniti z vsemi gospodarskimi razlogi, ki silijo k spremembi organizacijske oblike za nadaljnje poslovanje in k povečanju kmetijskega kombinata in Obrata za zadružno kooperacijo »Jože Lacko«.

KZ »Haloze« se bo poslužila te dni vseh sredstev za obveščanje zadružnikov o referendumu in o njegovem namenu. Tudi po Radiu Ptuj bo te dni več povedanega o pripravah na referendum v KZ »Haloze« in KZ »Ptujsko polje« Gorišnica. Ponovno bo vsa javnost in z njo tudi vsi, ki bodo z referendumu odločali o nadaljnjem razvoju obrata za zadružno kooperacijo pri kmetijskem kombinatu, seznanjeni z vsebino osnutka pripojetvene pogodbe oziroma s pogodbo, ki jo že izvaja obrat za zadružno kooperacijo »Jože Lacko« po pripojitvi h kmetijskemu kombinatu. S to pogodbo so zagotovljene vse možnosti za dobro organizirano zadružno kooperacijo na celotnem območju ptujske občine.

ZK »Haloze« Ptuj se ni samo pripravljala v tem polletju na drugi referendum, temveč je v tem času tudi prizadevno gospodarila, vendar ni mogla doseči uspehov, ki bi sedaj govorili proti referendumu. V. J.

PRIHRANJENO ČAKANJE IN STROŠKI

Oddelek za upravno-pravne zadeve, referat za lokacijske in gradbene zadeve pri občinski skupščini Ptuj je tako približal svoje delo in reševanje raznih problemov s tega področja v interesu skupnosti in strank, da nastaja v teh zadevah čim manjša časovna potreba in čim manjši finančni stroški.

Po razpisih o razpravah lokacijskih dovoljenj obravnava strokovna komisija vloge interesentov za novogradnje in adaptacije pri katastrski upravi v Ptuju, kjer so jim na razpolago katastrske mape, posestni listi, avionski posnetki in drugo, kar v mnogih primerih več pokaže in pove kot ogled na licu mesta in razpravljanje z zainteresiranimi in sosednimi strankami.

S tako zbranimi podatki in z ugotovljeno situacijo potem seznanjajo določene dneve po razpisu zainteresirane stranke in zabeležijo v zapisnikih o razpravah vse važnejše ugotovitve in sporazume, da je pozneje onemogočen vsak dvom o posameznih vprašanjih, s katerimi se pozneje srečata obe stranki. V zapisniku se naznačijo vse bistvene posebnosti zemljišča in njihovega okolja, pa tudi morebitne možnosti poznejše zasedbe ali porabe teh zemljišč. Enako važne so ugotovitve glede komunalne ureditve okolice, odnos do urbanističnega načrta in drugo. V tem zapisniku tudi navedejo obveznosti stranke za dokončno ureditev vprašanja ter dela, ki so potrebna pred izstavitvijo lokacijskih odločb.

V postopku je dana možnost strankam, da svoj zahtevek utemeljijo. Večino teh utemeljitev upoštevajo, kar potrjuje nujno potrebo po gradbenih spremembah ali novogradnjah.

Na en uradni dan se zvrsti v takšni razpravi do 15 ali 20 strank, ki so potem zadovoljne, ker se prepričajo, da je bil njikov predlog dobro proučen in tudi upoštevan. V. J.

ZAKLJUČKI V. PLENUMA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA

V. plenum Občinskega sindikalnega sveta Ptuj je ugotovil, da organi samoupravljanja ter izvršni odbori sindikalnih podružnic zapostavljajo vprašanja varnosti pri delu in zdravstvene preventive.

Tak odnos ima za posledice šjevilne nesreče pri delu, ki povzročajo delavcu, njegovi družini in družbi veliko materialno škodo.

V. plenum sprejema osnovna stališča in zaključke z namenom, da se v vseh delovnih organizacijah s polno mero odgovornosti podvzamejo ukrepi za varno delo ter za zdravstveno varstvo zaposlenih.

1. Sindikalne podružnice se morajo boriti, da bodo organi samoupravljanja posvetili večjo pozornost varstvu pri delu in da občasno analizirajo nesreče pri delu in tehnološki proces.

2. Gospodarske organizacije morajo tesneje sodelovati z zdravstveno službo in skupno reševati nastajajočo problematiko; potrebne so stalne analize vzrokov obolevanja in nesreč pri delu.

3. Posvetiti je treba večjo skrb delavcu pred nastopom na delo. Zdravstvena služba in vodstvo podjetij morata skupno določiti postopek ob sprejemanju delavca na delo.

4. Sindikalne podružnice morajo prek organov samoupravljanja uveljavljati zagotavljanje dovoljnih finančnih sredstev za preventivne zdravniške preglede delavcev: kot so stalni in občasni pregledi delavcev, ki delajo na delovnih mestih, ki škodujejo zdravju.

5. Vodstva delovnih organizacij in zdravstvena služba bi v bodoče morali podvzeti skupne ukrepe za izboljšanje zdravstvenega stanja delavcev in se boriti za zmanjšanje škodljivih faktorjev na delovnem mestu.

6. Sindikati in sindikalne podružnice se morajo boriti in uveljavljati, da bi naj vse te probleme reševal v sodelovanju z vodstvi delovnih organizacij dispanzer za medicino dela.

Nujno je, da se odpre dispanzer za medicino dela, kolikor bi delovne organizacije pokazale interes za takšno zdravstveno varstvo članov svojih delovnih kolektivov.

7. Priporočamo sklicanje sestanka predstavnikov delovnih organizacij iz gospodarstva in zdravstvene službe o organizaciji dispanzerja za medicino dela, da bi čimprej prišlo do realizacije.

8. Sindikalne podružnice naj se zavzamejo za to, da bodo v delovnih organizacijah posvetili več skrbi zdravstveni vzgoji in seznanjanju z nevarnostmi pri delu. V ta namen saj se v delov. organizacijah organizirajo seminarji, tečaji in podobno. Posebno skrb naj posvetijo delovne organizacije sestavam programov tečajev za pridobivanje kvalifikacij, v katerih mora biti programirana tudi zdravstvena vzgoja in vzgoja pri uporabi higijensko tehničnih varnostnih ukrepov.

9. Sindikalne podružnice naj se zavzamejo za to, da bo varnost pri delu v samoupravnih aktih delovnih organizacij čim bolje obdelana ter da bodo vsa nevarna in zdravju škodljiva delovna mesta opisana. Istočasno naj sindikalne podružnice skrbijo tudi za to, da bodo odgovornosti za izvajanje varstva pri delu precizno določene v pravilnikih o varstvu pri delu in v statutih delovnih organizacij.

10. Sindikalne podružnice naj obravnavajo stanje zaščitnih sredstev pri delu in svojo akcijo usmerijo k temu, da bodo zagotovljena v delovnih organizacijah sredstva za nabavo vseh potrebnih zaščitnih sredstev.

11. Dolžnost članov sindikata je, da poostrijo moralno odgovornost oseb, ki bi morale skrbeti za varstvo pri delu. V tistih primerih, ko je pripisati nastalo nesrečo pri delu malomarnosti odgovornih oseb, naj se člani sindikatov v večji meri zavzamejo za to, da se vzroki nesreč ne bodo prikrivali ter da bo inšpektor dela obveščen o vsaki delovni nesreči.

12. Komisija za varstvo pri delu pri Občinskem sindikalnem svetu Ptuj ima nalogo, da spremlja uresničevanje sprejetih stališč in zaključkov V. plenuma, da stalno preučuje probleme na področju varnosti pri delu in zdravstvene preventive. Komisija naj s svojim aktivnim delom pomaga delovnim organizacijam pri reševanju vseh problemov, ki se pojavljajo na področju varnosti pri delu in zdravstvenem varstvu delavcev. Komisija ima nadalje nalogo, da o vseh negativnih pojavih in problemih seznanja predsedstvo in plenum Občinskega sindikalnega sveta Ptuj, da bo mogoče pravočasno podvzeti učinkovite ukrepe za reševanje problemov na področju varnosti pri delu in v zdravstveni preventivi.

V. PLENUM OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA PTUJ

Dopisujte v TEDNIK

Stiki predstavnikov obdravskih elektrarn so potrebni in koristni

V Mariboru je bilo v sredo, 15. junija posvetovanje predstavnikov avstrijskih dravskih elektrarn in slovenskih dravskih elektrarn kot nadaljevanje že prejšnjih posvetovanj, saj jih veže ista problematika Drave in večletne izkušnje.

Tokratno posvetovanje se je nanašalo največ na gradnjo hidrocentrale Zlatoličje (HC SD 1), zato mu je sledil ogled gradbišča te centrale, od Maribora do konca odtočnega kanala.

Obdravske elektrarne na avstrijski in jugoslovanski strani so se znašle v prejšnjih letih v raznih kritičnih situacijah, zlasti pa ob visokih voda v 1965. letu, ko je bilo ravno po zaslugi obojestranskega razumevanja in pomoči preprečena mnogo večja škoda, ki je pretila obdravskim predelom na obeh straneh. Nadaljevanje skupnega reševanja problemov in strokovnih kontaktov ter srečanj predstavnikov in strokovnih delavcev obojnih obdravskih elektrarn zagotavlja vedno večje skupne koristi stikov tudi na tem področju.

Tokrat so prišli na posvetovanje v Maribor in na ogled gradbišča hidrocentrale Zlatoličje s Koroške dipl. inž. Maks Hufnagel, dipl. inž. Wolfgang Heschl in predsednik centralnega delavskega sveta pri avstrijskih dravskih elektrarnah Josef Plamenigg, z naše strani pa dipl. inž. Anton Strgaršek, projektant hidrocentrale Zlatoličje, inž. Ivo drocentrale Zlatoličje, inž. Ivo Šenica in predsednik zbora delovne enote skupnih služb dravskih elektrarn Franjo Holz.

Po ogledu gradbišča hidrocentrale Zlatoličje so se vsi skupaj za kratek čas zadržali še v Ptuju. Iz izjav avstrijskih gostov in naših strokovnjakov je bilo mogoče povzeti, da so postali stiki med predstavniki obdravskih elektrarn na obeh straneh že tradicionalni, enako pa tudi posvetovanja strokovnjakov. Tudi na tem področju se vedno bolj čutijo velike prednosti sosednih zbliževanj, izmenjavanj izkušenj ter medsebojne pomoči v primerih naraslih voda in ogrožanj s poplavami, kot so bile lansko leto v jeseni, ko so prevzele obdravske elektrarne nase vso breme nevarnosti za še hujše poplavne nesreče kot so že itak bile.

V. J.

Po šestem kongresu SZDL

V petek, 10. junija t. l., je končal v Beogradu z delom VI. kongres SZDL Jugoslavije, potem ko je na zadnji plenarni seji sprejel novi statut organizacije ter resolucije o družbeno ekonomskem položaju, izobraževanju in vzgoji ter sodelovanju mladine v samoupravljanju, o razvoju in demokratizaciji družbenih odborov v komuni in družbenih dejavnostih, o mednarodnih odnosih in boju za utrditev miru na svetu, o nalogah SZDL pri razvijanju samoupravljanja in neposredne socialistične demokracije, o nalogah SZDL pri nadaljnji krepitvi enakopravnosti, bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije v okoliščinah razvijanja samoupravljanja ter resolucijo o nalogah SZDL v razvoju kmetijstva.

Resolucija o položaju mladine v samoupravljanju uvodoma ugotavlja položaj mladine v naši družbeni stvarnosti ter na osnovi nadaljnjega razvoja ustvarja zaključke za naloge, ki jih je potrebno rešiti, da bi zagotovili mladini mesto v družbi, ki ji gre na osnovi višjega nivoja izobraženosti in sposobnosti za udejstvovanje v družbenem proizvodnem procesu in drugih dejavnosti.

V resoluciji o razvoju in demokratizaciji družbenih odnosov v komuni je poudarjen položaj materialne samostojnosti občine kot temeljne družbeno politične skupnosti občanov v zadovoljevanju njihovih naraščajočih potreb.

Resolucija o mednarodnih odnosih in boju za mir na svetu izraža znane poglede jugoslovanske skupnosti na mednrodne odnose ter poudarja, da je miroljubna aktivna koeksistenca edina resna pot miru.

Naloge SZDL pri razvijanju samoupravljanja obravnava posebna resolucija, ki nalaga organizacijam in članom Socialistične zveze, da se morajo boriti za takšne ekonomske in družbeno politične odnose, ki bodo onemogočili birokratsko etatistične sile njihovem prizadevanju po zadržanju privilegijev, da se morajo zavzemati za razvoj samoupravljanja, da morajo analizirati pojve s stališča samoupravljanja, delitve po delu in neposredne demokracije, da se zavzemajo za učinkovito seznanjanje občanov ter da se zavzemajo za razvoj sredstev za obveščanje občanov.

Resolucija o nalogah SZDL pri krepitvi enakopravnosti, bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije podčrtuje vlogo naše zvezne ustave, ki je osnova za stabilno zboljševanje socialističnih medsebojnih nacionalnih odnosov ter načel programa Zveze komunistov Jugoslavije. V resoluciji je prišla do izraza potreba po polnem spoštovanju enakopravnosti jezikov in zagotavljanju pogojev za razcvet nacionalnih kultur ter pogojev za zbliževanje in medsebojno spoznavanje in približevanje kulturnih pridobitev naših narodov.

V resoluciji o nalogah SZDL v razvoju kmetijstva je podčrtana potreba akcije SZDL za ustvarjanje pogojev za vztrajno povečanje kmetijske proizvodnje ter za vztrajno urejevanje življenjskih pogojev dela prebivalstva, ki živi na deželi, ali ki se poklicno ukvarja s kmetijsko proizvodnjo.

Glede na določbe novega statuta SZDL, ki je bil sprejet na šestem kongresu, je v bodoče najvišji organ SZDL zvezna konferenca. Na prvi zvezni konferenci, ki je bila takoj po kongresu, so izvolili za prvega predsednika Lazarja Koliševskega, za generalnega sekretarja pa Miletnija Popoviča. Podpredsedniki so Lidija Šentjurc, Vakov Blaževič, Šefket Maglajič in Puniša Perovič.

65 LET TRSNIČARSTVA IN CEPLJARSTVA V JURŠINCIH

5. junija t. l. se je okrog poldne zbrala na Gomili v Slovenskih goricah množica ljudi, ko je pričel predsednik organizacijskega odbora inž. Milan Koren praznovanje ter pozdravil navzoče, zbrane goste in povabljence.

Referat o juršinskem cepljarstvu in trsničarstvu je prebral trsničar Franc Holc. Leta 1906 so ustanovili v Juršincih (sedež je bil v Hlaponcih) trsničarsko zadrugo, ki je delovala vse do okupacije leta 1941. Po osvoboditvi pa so se trsničarji in cepljarji združili v samostojen odsek tedanje kmetijske zadruge v Juršincih. Ta odsek je štel nad 30 članov, ki so cepili povprečno letno nad 700.000 trsov. Od leta 1900 do danes so cepili tudi cepljarji izven trsničarske organizacije letno po 500.000 trt. Zadruga je, kot privatni trsničarji, prodajala cepljenke širom po Jugoslaviji, v Italijo, v Avstrijo in tudi v Francijo. Juršinski cepljarji so imeli sortne selekcijske trsne matičnjake, delili selekcijo rodnih trt [illegible] mačih vinogradih na odmočju Juršinc ter dobavljali manjke joče cepiče od visokorodnih selekcioniranih trsnih sort v vinogradih družbenega sektorja. Skratka, v dobi 65 let so juršinski cepljarji cepili ca. milijardo cepljenk ter vzgojili in prodajo ca. 22 milijonov cepljenk ter jih prodali interesentom v raznih krajih Jugoslavije in izven nje. Trsničarstvo je bilo lep vir dohodkov za vsakdanje potrebe na območju, kjer je obdelava zemlje povprečno precej težka.

Vlaganje cepljenk v trsnico

V referatu o stanju vinogradništva pri nas je bilo poudarjeno, da je v vinogradniškem območju Juršinec izločena sama morodna vinska trta — šmarnica —, ki jo je neki ormoški odvetnik spravil po prvi svetovni vojni iz Francije. V tem poročilu je bila zajeta tudi 25-letnica NOB, v kateri so najboljši sinovi, možje in žene ter dekleta žrtvovali svoja življenja za osvoboditev.

Nato sta spregovorila predstavnika skupščine občine Ptuj Vladimir Vrečko ter predsednik sveta za kmetijstvo in gospodarstvo pri skupščini občine Jožef Križančič, ki je razdelil trsničarjem diplome in priznanja za 30-letno vztrajno delo v trsničarstvu in cepljarstvu.

Cepljarji so nato prikazali svoje delo, cepljarske navade ter škropljenje vinske trte nekoč in danes.

Diplome in priznanja so prejeli najstarejši trsničarji, posebej pa še Franc Korenjak ter Gera Rižnar iz Senčaka.

Po programu je zaživela Gomila v živahnem rajanju.

FH

Stoik

— Pri nas doma nihče ne lenuhari. Žena se uči violino, hči klavir in sin kitaro.

— In kaj ti delaš?

— Jaz? Molče trpim.

Zakaj tokrat

Mladi režiser se je upiral: Zakaj predvajajo moje filme samo takrat, ko je dvorana popolnoma prazna?

Ljubitelj živali

— Zvestoba tega psa je nenavadna. Trikrat sem ga prodal, pa se je vsakikrat vrnil k meni.

23 ZLATIH IN 38 SREBRNIH ZNAČK ZA ORMOŠKE KRVODAJALCE

ŠTEVILO KRVODAJALCEV SE V OBČINI ORMOŽ POVEČUJE IZ LETA V LETO. VEČ SKRBI ZA DELO KO RK NAJ POSVETIJO TUDI DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE

Kot vsako leto, tako so tudi letos prebivalci občine Ormož svečano proslavili praznik krvodajalcev. Ta praznik ima svoj globlji pomen. Pomeni človeško solidarnost, humanost, skratka pomagati človeku v stiski in s svojo krvjo rešiti dragoceno življenje. V zadnjih letih se je zbralo nad 100 tisoč litrov krvi v Sloveniji, ki je številnim cestno prometnim ponesrečencem, bolnikom in poškodovancem ohranila življenje. Samo letos bomo v državi potrebovali okrog 18.000 litrov krvi. Ta številka kaže obsežne naloge RK.

Socialistični humanizem prevzema vso našo družbo in je največ pripomogel k uspešnim krvodajalskim akcijam. Število prostovoljnih krvodajalcev se ne povečuje tako hitro, kot potrebe po človeški krvi. Pod geslom: »Tvoja kri vrača zdravje ponesrečenim« so oddajali krvodajalci svojo kri. Letos se bomo približali po potrošnji krvi najbolj razvitim državam v svetu in bo zbiranje krvodajalcev vedno bolj zahtevna naloga. Ne smemo dopustiti, da darujejo nekateri požrtvovalni krvodajalci svojo kri tudi večkrat v enem letu, del zdravih in za oddajanje krvi sposobnih ljudi, pa za te akcije nima nobenega razumevanja. Vsi problemi pri zbiranju prostovoljnih krvodajalcev bodo odpadli, če bo vsak državljan daroval kri od 18. do 55. leta starosti vsaj petkrat.

Ko so odkrili medicinski strokovnjaki v minulem stoletju lastnosti in sestavine krvi, se je medicinska znanost zmagoslavno povzpela na nivo velikega napredka. Z odkritjem krvnih skupin je bil odstranjen zelo važen problem v medicinski vedi.

Republiški zavod za transfuzijo krvi je pričel poslovati v SRS leta 1945, pozneje pa so bile ustanovljene transfuzijske postaje pri vseh pomembnejših bolnišnicah v Sloveniji.

Prve transfuzijske postaje so bile ustanovljene v Mariboru in v Celju. Zatem so bile ustanovljene tudi v Slovenjem Gradcu, v Ptuju in v Murski Soboti. Mariborska splošna bolnišnica je po številu posteljnega fonda največja v državi in ima tudi najpomembnejšo transfuzijsko postajo in ta bolnišnica je tudi največji porabnik krvi. Do leta 1953 pri nas ni bila povsem organizirana krvodajalska služba, bolnišnice niso imele rednih krvodajalcev.

Obstoj krvodajalskih postaj je odvisen od darovalcev krvi. Mislim, da se mora vsak zdrav človek zavedati, kakšno dragocenost nosi v svojem telesu. Kri, ki hrani in vzdržuje človeško telo, predstavlja zanje veliko bogastvo. Na eni strani so bolniki, ki si želijo zdravja, na drugi strani pa smo zdravi ljudje, ki mu ga lahko z malo dobre volje povrnemo.

Ostane še vedno odprto vprašanje, kako povečati število krvodajalcev. Vsestransko bo treba utrditi in podpreti delo krajevnih organizacij RK, za krvodajalske akcije napraviti več reklame, prirejati predavanja in na ta način prebivalstvo seznaniti s pomenom in važnostjo krvodajalskih akcij. Pri takih akcijah je treba prebivalcem prikazati pomembnost te akcije, vsak krvodajalec prejme brezplačen zajtrk in zdravniško je pregledan. Zdravstvena kontrola je potrebna, saj je odkritih mnogo obolenj prav v času krvodajalskih akcij. V bivšem mariborskem okraju je registriranih 37.485 darovalcev krvi, kar pomeni, da je vsak 9 prebivalec — darovalec. Na tem območju je nad 75.000 članov RK in je vsak drugi član tudi darovalec krvi. Transfuzijska postaja Ljubljana je odvzela kri v zadnjem času na ormoškem območju od 2618 krvodajalcev, brez krvodajalcev iz Središča in Koga, ki darujejo svojo kri ptujski bolnišnici. Nekateri krvodajalci so dali svojo kri že po 21-krat, največ pa je takih, ki so jo darovali nad 10-krat.

Zlate značke so prejeli naslednji krvodajalci: Ivan Kelemina, Franc Rajh, Franjo Lovrenčič, Rudolf Habjanič, Ivan Štuhec, Ivan Vencelberger, Drago Fras, Marica Brazda, Jože Meško, Pjerina Žnidarič, Marija Vuk, Slavko Erhatič, Ivan Ozmec, Franjo Rupnik, Slavko Kralj, Tončka Kozlevčar, Stanka Šumenjak, Katica Vogrinec, Marta Petek, Alojz Trunk, Konrad Žunec, Fran Dolinšek in Ignac Borko.

Srebrne značke so prejeli: Marija Kovačec, Kristina Krajnc, Marija Vajda, Marija Hodžar, Janez Krajnc, Neža Težak, Franc Težak, Alojz Težak, Jožefa Hodžar, Stanko Cizrl, Alojz Medik, Franc Žabota, Milan Siviloti, Pavla Puntigan, Terezija Slana, Marija Kuharič, Jožica Vaupotič, Marija Rihtarič, Marija Habjanič, Marija Kosi, Neža Filipič, Angela Meško, Slavko Munda, Ivanka Belovič, Franc Jaušovec, Frančiška Kukovec, Marija Polak, Alojz Skuhala, Kristina Golob, Marija Lukačič, Vinko Novak, Elizabeta Rajh, Marija Marin, Štefka Vesenjak, Marija Eric, Marija Leban, Stanko Pšak in Ivana Fištravec.

Priznanje je prejelo 9 krvodajalcev.

D. R.

Zopet prometna nesreča v Spuhlji

V sredo, 15. junija 1966, dopoldne je prišlo v Spuhlji na križišču pri gostilni Šamperl do prometne nesreče med voznikom Branislavom Milovanovićem iz Beograda in Francem Horvatom iz Sobetinc pri Ptuju. Po cesti z Borla je pripeljal Milovanović z mercedesom št. BG SR 54, ki ni upošteval prometnega znaka, da nima prednosti in se je zaletel v nasproti vozeči VW št. MB 101-33, ki je pripeljal iz Ptuja proti Ormožu. Udarec je bil tako močan, da so bile tri osebe v obeh avtomobilih precej poškodovane, da so jih odpeljali v ptujsko bolnišnico. Škode na obeh vozilih je za nad 800.000 starih dinarjev.

Vozili nista bili sposobni za nadaljevanje vožnje in so ju spravili s ceste na bližnje dvorišče.

Naša vina radi pijejo v Nemčiji pod starim imenom

Kmetijski kombinat Ptuj, kletarski obrat »Slovenske gorice«, je odpremil 14. junija 1966 v Zahodno Nemčijo 2 cisterni s 5 vagoni visokokvalitetnega haloškega vina, ki ga tam razprodajo potrošnikom na veliko ali na malo v buteljkah in v drugi embalaži kot sloveče in kvalitetno vino iz Jugoslavije.

Eno izmed večjih kletarskih podjetij v Müchnu je »SÜDDEUTSCHE KURFÜRSTENKELLEREI GMBH. MÜNCHEN«, ki slovi v Nemčiji kot dobavitelj najkvalitetnejših jugoslovanskih, zlasti pa slovenskih — haloških in drugih vin. To podjetje kupuje v Jugoslaviji večvagonske količine vina, ki jih vstekleniči v buteljke in opremi s svojimi etiketami.

Pogled na 12 strani obsegajoč, grafično in barvno okusno opremljen prospekt in cenik te firme preseneča, še bolj pa preseneti kupce buteljk, ko zagledajo na njih poleg lepih barvnih vinogradniških motivov tudi v kratkem tekstu izražene posebnosti vsebine. Tako najdemo v tem prospektu etiketo za rizling z Majskega vrha, nadalje etiketo za haloški renski rizling in traminec, kakor tudi za silvanec. Cene za buteljke so od 1,75 DM do 3,95 DM.

Naše rojake v Nemčiji prav gotovo prijetno preseneti, ko jim pride v roko buteljka s haloškim vinom, vznemiri pa jih napis »JUGOSLAWIEN - UNTER - STEIERMARK«. Komentar k temu je potreben ob pogledu na drugo etiketo, kjer je lepo napisano »JUGOSLAWIEN - SLOVENIEN«.

V. J.

DELO DRUŠTVA KNJIGOVODIJ

V soboto, dne 11. junija 1966, sta poročala upravni in nadzorni odbor Društva knjigovodij v Ptuju zbranemu članstvu o delu društva v svojem mandatnem času.

Društvo si je prizadevalo pridobiti med članstvo čimveč ljudi iz knjigovodske stroke, ki delajo v gospodarskih organizacijah, v zavodih in ustanovah v občinah Ptuj in Ormož, kjer je ustanovljena podružnica 1959. leta, to je leto dni po ustanovitvi društva, že štela 120 aktivnih članov. 1962. leta se je število povečalo na 323 članov, 1964. leta že na 546 članov in je doseglo isto število kot Ljubljana, Maribor, Celje in Kranj. Prvotno je bilo članstvo le iz gospodarskih organizacij, sedaj pa je tudi iz zavodov in ustanov. Največ je članic (428) in le 118 članov, od tega 48 na vodilnih položajih.

Glavno aktivnost društva je predstavljalo izobraževalno delo na 12 seminarjih s tolmačenjem vsebine gospodarskih predpisov in praktičnih izkušenj za delo. Na te seminarje so poslale gospodarske organizacije, zavodi in ustanove 611 svojih zaposlenih iz finančne stroke.

Na ta način je imelo društvo namen pomagati gospodarskim organizacijam, zavodom in ustanovam, da jim ne bi bilo potrebno pošiljati svojih zaposlenih na razne seminarje drugam, tudi izven Slovenije. Z nabavo skripta v vrednosti 1,021.600 starih din je želelo društvo pomagati obiskovalcem seminarjev in zaposlenim v finančni stroki do primerne literature, ki jo stalno potrebujejo.

Društvo si je pridobilo s svojo aktivnostjo nekaj sredstev, ne pa zadostnih, da bi izpolnilo vse svoje naloge. Še vedno si prizadeva dobiti svoj poslovni prostor, ker bi rado olajšalo organizacijsko in ostalo delo društva. Za potrebno smatra društvo tudi srečanje s članstvom iz bližnjih društev v Sloveniji in v sosedni Hrvatski, zlasti z Varaždina in Čakovca, zaradi izmenjavanja praktičnih izkušenj in spoznavanja bližnjih krajev. Nalog v zvezi z rekreacijo ni bilo mogoče izvršiti ravno zaradi pomanjkanja sredstev.

Tudi v bodoče bo ostala glavna naloga društva pridobivanje članov, zlasti delavcev iz finančne stroke in izpopolnitev dela društva v duhu nalog, ki jih je društvo sprejelo ob ustanovitvi in ob občnih zborih.

Novoizvoljen upravni odbor bo štel 17, nadzorni pa 3 člane in častno razsodišče 3 člane. Novega predsednika še niso izvolili.

V. J.

Pisma uredništvu

CESTE SKOZI SLOVENSKE GORICE

Vsako nedeljo obiskujem z motornim vozilom razne kraje v naših lepih Slovenskih goricah. V nedeljo, 5. junija, sem se napotil na Gomilo. Peljal sem se po pesniški dolini ter si ogledal zregulirano strugo Pesnice in njenih pritokov. Pogovarjal sem se s kmetovalci o regulaciji. Vsi so izražali zadovoljstvo, da je sedaj odstranjena nevarnost poplav. Sedaj manjkajo tej dolini, kot vsem Slovenskim goricam, le še lepe, dobre ceste. Posebno bi bilo potrebno asfaltirati cesto proti Lenartu ter jo tako povezati s severno cesto (Maribor—Murska Sobota) ter cesto proti Radencem. S tema dvema cestama bi odprli prelepe kraje in naravo Slovenskih goric turizmu. Tod so prelepi kraji in bi jih, če bi uredili ceste, obiskovalo ogromno turistov. Sedaj se zaradi slabih cest tega območja vsi izogibajo. To je razumljivo, ker hoče tisti, ki se odpravi v naravo, imeti čim več svežega zraka, da bi se okrepil za nadaljnje delo. S cest v Slovenskih goricah pa se valijo sedaj za vsakim motornim vozilom oblaki prahu.

Turistično društvo na Gomili se je na proslavo 5. junija temeljito pripravilo in nudilo gostom vse mogoče. Igrala je domača godba in užitek je bilo se zavrteti na plesišču. Postrežba je bila solidna, cene pa celo nižje kot v gostiščih.

Razgled s stolpa je edinstven, ne samo na zeleno Pohorje, temveč tudi na prekmursko ravan in na hrvaške hribe. V bližini, pod stolpom pa, kamor se ozreš, lepe gorice, zeleni gozdovi, travniki z vonjem po svežem senu in lepo obdelana polja.

V dobrem razpoloženju čas hitro mine. Težko je bilo, ko se je bilo treba posloviti. Vsekakor bom še prišel na Gomilo.

Razočaranje pa sem doživel na povratku proti domu. Poln lepih vtisov z Gomile sem doživel na križišču pod Gomilo nekaj, kar ne prispeva k razvoju turizma. Tam je ustavljal prometni miličnik kolesarje in voznike motornih vozil ter zbiral mandatne kazni. Nikdar še nisem videl miličnika na tem križišču. Zakaj si je ravno to nedeljo izbral ta kraj za kontrolo vozil?

MF, Kidričevo

Naročajte Tednik

Še spomenik – makaronu

V Italiji so sklenili postaviti spomenik — makaronu. Ob 750-letnici začetka izdelovanja tega priljubljenega italijanskega živilskega artikla bodo iznajditelju postavili spomenik.

Najdaljša vojna

Stoletna vojna ni bila najdaljša vojna v zgodovini človeštva. Mnogo dalje časa so se vojskovali Španci z južnoameriškimi Indijanci po vpadu španskih konkvistadorjev v Južno Ameriko. Vojna je trajala od 1535. do 1722. leta, ko so Indijanci morali kapitulirati.

Zanimivosti

Pod copato

Izraz »pod copato« simbolizira despotično oblast žene nad možem. Njegov izvor najdemo v zelo oddaljenih časih. Poglejmo, kaj piše o tem kronika srednjih stoletij.

V znak poravnave med papežem in nemškim cesarjem, ki sta bila trajna sovražnika, je bilo sklenjeno, da se priredi velik viteški turnir. Vsak udeleženec turnirja je moral imeti na prsih kakšen originalni emblem. Mnogo vitezov se je prijavilo za turnir, le vitez Polonij je kategorično odklonil svoje sodelovanje kljub temu, da so ga šteli za nepremagljivega.

Na dan začetka turnirja je mlada Polonijeva žena še enkrat skušala nagovoriti svojega trmoglavega moža k sodelovanju. Vendar jo je ta energično zavrnil. Vsa iz sebe je mlada ženska zgrabila svojo copato ter jo vrgla v moža.

Razjarjen zaradi takšnega obnašanja svoje žene se je Polonij odločil sodelovati na turnirju, se hitro oblekel v viteško opravo in pričvrstil na prsi ženino zlato vezeno copato.

Ko so ga vprašali, pod kakšnim emblemom se bo boril, je Polonij odgovoril: pod copato!

Iz tega časa izvira torej ta še vedno sodoben (ali vedno bolj sodoben?) izraz.

Statistika

Svoječasno sta Ilija Ilf in Evgenij Petrov napisala delo »Statistika zna vse...« in navedla, koliko in kakšne hrane poje povprečen državljan, koliko popije žganja. Iz statistike je razvidno, koliko je v državi loncev, balerin, psov vseh vrst, koles, spomenikov, deklet in šivalnih strojev...

Pred statistiko se ni mogoče skriti. Vsekakor pa si je težko zamisliti katerokoli državo brez solidne statistike. Pred kratkim je britansko društvo izdelovalcev piva objavilo podatke o porabi piva v različnih deželah sveta. V letu 1963 smo spili na svetu celo morje piva — 2 milijardi 120 milijonov litrov. To je skoraj za 55 milijonov litrov več kakor leto prej. Če bi vse to pivo nalili v steklenice in opasali z njimi zemeljsko kroglo, bi stalo v vsaki vrsti 480 steklenic.

Agencija Reuter je sporočila, da je na čelo držav, največjih potrošnic piva stopila — ne Nemčija, temveč mala Belgija, katere povprečen prebivalec popije letno 115 litrov piva. Nemčija zaostaja za 3 l na prebivalca, tretje mesto zavzema Avstralija, ki ji sledita Nova Zelandija in Anglija.

Razvoj turizma skozi stoletja

Raziskovalci zgodovine turizma so dognali, da segajo zametki tovrstnega udejstvovanja v 8. stoletje. V tem času je namreč francoski kralj Karl Veliki (742—814) vzpostavil zveze z bagdadskim kalifom Harun al Rašidom in začela so se prva, sicer redka potovanja francoskih dvorskih ljudi v Palestino in v druge dežele bližnjega vzhoda. V tem času so se pojavili že tudi prvi prospekti za turiste s kratkimi podatki o poti in o razdaljah med posameznimi mesti, pozneje pa so začeli vnašati v te prospekte tudi bolj podrobne podatke o prenočiščih, o carinskih predpisih, o podnebnih razmerah in o znamenitostih raznih predelov.

Prvi organizatorji mednarodnih turističnih potovanj so bili trgovci iz Genove, Pise, Augsburga in Nürnberga.

POSVETOVANJE PREDSEDNIKOV SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Po sklepu VI. plenuma občinskega sindikalnega sveta Ptuj se bodo v ponedeljek, 20. junija 1966, ob 17. uri sestali v Delavskem klubu »Franc Kramberger« v Ptuju na posvetovanje predsedniki sindikalnih podružnic in sindikalnih odborov.

Na posvetovanju se bodo predstavniki občinskega sindikalnega sveta Ptuj pogovarjali s predsedniki sindikalnih podružnic o tem, kako se v vsakodnevni praksi uresničujejo sklepi in stališča plenumov občinskega sindikalnega sveta Ptuj in ostalih višjih sindikalnih forumov.

VI. plenum občinskega sindikalnega sveta Ptuj je razpravljal o stanovanjskih problemih delavske družine in o bodoči stanovanjski politiki v občini Ptuj. Sprejeta stališča in zaključki bodo lahko realizirani le, če bodo vse sindikalne podružnice odločno postavile pred delavske svete in vodstva delovnih organizacij zahtevo, da je nujna enotnost vseh delovnih organizacij v združevanju sredstev za stanovanjsko gradnjo, če želimo čim hitreje reševati pereče stanovanjske probleme naše delavske družine. Na V. plenumu občinskega sindikalnega sveta Ptuj, ki jih danes objavljamo v listu TEDNIK, so ptujski sindikati postavili zelo revolucionarno vprašanje odgovornosti za zagotovitev varnosti pri delu in vprašanje ustanovitve dispanzerja za medicino dela. Tudi ta stališča bodo lahko uresnicena le ob podpori vseh sindikalnih podružnic. Nahajamo se v času letnih dopustov, izletov in drugih oblik oddiha in rekreacije delovnega človeka. O teh vprašanjih je sprejel konkretne zaključke IV. plenuma OSS Ptuj. Skratka, sklepi in zaključki zadnjih plenumov OSS Ptuj so zelo pomembni in prav iz tega razloga bo posvetovanje predsedniki sindikalnih organizacij zelo pomembno. Na posvetovanju pa se bodo tudi dogovorili o akciji sindikalnih podružnic za povečanje števila naročnikov na Delavsko enotnost.

FB

LOKALNI LESENI MOST V MEZGOVCIH BO NA NOVO ZGRAJEN

V nedeljo, 19. junija 1966, bo začela tehnična enota JLA graditi lokalni leseni most v Mezgovcih, kjer je bil že doslej lokalni most, pa je dotrajal in je bilo že nujno potrebno zgraditi novega.

Na seji 14. 6. 1966 v zvezi z graditvijo tega mostu, ki jo je vodil podpredsednik občinske skupščine Ptuj Vladimir Vrečko, je bilo do podrobnosti dogovorjeno in sklenjeno o začetku graditve, o nabavi materiala in sredstev za zgraditev tega mostu in ostalo, kar je potrebno za nemoteno izvršitev del.

Denarna sredstva in gradbeni material, predvsem les, bodo prispevale gospodarske organizacije, in sicer Kmetijski kombinat Ptuj, KS Dornava, Polenšak in Gorišnica, komunalni sklad, Gozdno gospodarstvo Maribor, Vodna skupnost Pesnica in Vodna skupnost Drava-Mura. Kot investitor bo nastopala KS Dornava.

Most v Mezgovcih bo gotov v enem tednu, če bo pravočasno pripravljen material in opravljena na ptujski žagi vsa potrebna dela.

V. J.

Razkužilo iz močvirja

V Nemčiji so patentirali način pridobivanja zdravilnih sredstev iz močvirnega blata. Tenko zdrobljivo močvirsko blato mešajo z vodo, nato zmes filtrirajo in centrifugirajo. Kakor so pokazali poskusi, ubijata usedlina in filtrat stafilokoke in streptokoke v črevesju.

Dosedanja letošnja proračunska poraba

(NADALJEVANJE S 1. STRANI)

za šolstvo. Odziv gospodarskih organizacij na to priporočilo ni zadovoljiv, saj je od 92 do sedaj podpisalo pogodbo le 22, medtem ko znaša dejansko vplačilo v sklad za šolstvo do 30. 4. le 74.377 N din od predvidenih 1,200.000 N din. Tako stanje je precej zaskrbljujoče, zato bo potrebno s pomočjo vseh zainteresiranih činiteljev v občini izboljšati in popraviti odnos do sofinanciranja šolstva.

Cestno-komunalni sklad izkazuje po zaključnem računu 71 milijonov S din obveznosti, ki jih je moral poravnati v tem letu, ker je imel od meseca novembra 1965 do februarja letos blokiran račun po nalogu finančne inšpekcije zaradi dozdevne neupravičene porabe posebne rezerve za odpravo posledic poplav. Po odloku o proračunu je bil ta sklad udeležen na dohodkih proračuna v odstotku. Višina te udeležbe se je znižala z rebalansom proračuna, vendar ni bilo mogoče izravnati že preveč odvedenih dohodkov proračuna v ta sklad zaradi tega, ker je bil račun blokiran. Zato izkazuje zaključni račun presežek 41 milijonov din, ki je bil takoj po deblokiranju računa odveden v proračun kot vračilo dohodkov iz prejšnjih let.

Predvidena sredstva tega sklada so zelo skrčena ter komaj zadostujejo za najnujnejše tekoče vzdrževanje komunalnih naprav in cest. Zato je upravni odbor sklada zaprosil kreditno banko za srednjeročno posojilo za rekonstrukcijo ceste proti železniški postaji.

Zdravstveni investicijski sklad predvideva iz združevanja sredstev zdravstvenih zavodov 1 milijon N din dohodka, ki je v celoti namenjen za gradnjo zdravstvenega doma in rekonstrukcijo splošne bolnišnice. Pri tem pa so se že pojavile določene težave in nasprotja.

Pred pripojitvijo Komunalne skupnosti soc. zavarovanja Ptuj k Mariboru je izvršni odbor skupščine sklenil priznati zvišanje cen zdravstvenim ustanovam v letu 1965 v breme rezervnega sklada soc. zavarovanja pod pogojem, da se ta sredstva združijo v občinskem zdravstvenem investicijskem skladu. Razlike, ki bi jih naj dobili zdravstveni zavodi, znašajo 166 milijonov S din. Zavodi so se s sklepom Komunalne skupnosti soc. zavarovanja strinjali in podpisali ustrezno pogodbo, ki v 5. členu določa, da bodo celotna sredstva, realizirana na tej osnovi, odstopili občinskemu zdravstvenemu investicijskemu skladu za potrebe razširjenja reprodukcije v zdravstvu. Ustrezne pogodbe o vložitvi sredstev v sklad sta podpisala le Zdravstveni dom Kidričevo in Majšperk, medtem ko Zdravstveni dom Ptuj in bolnica odklanjata podpis pogodbe o vložitvi pridobljenih sredstev in želita spremeniti namen uporabe.

Poraba razpoložljivih sredstev proračuna

Realizirani dohodki proračuna v višini 6,289.880 N din so bili razporejeni po posameznih namenih v okviru proračuna. Za dejavnost šolstva so bila v tem obdobju razporejena manjša sredstva, kot je znašala povprečna proračunska poraba.

Do tega je prišlo zaradi tega, ker je pred sprejetjem proračuna za to leto, t. j. do 30. marca, bila udeležba sklada za šolstvo na proračunskih dohodkih še v odstotku, po odloku o začasnem financiranju. S sprejetjem letošnjega proračuna pa je udeležba vseh skladov določena v fiksnih zneskih. Dohodki v prvem tromesečju niso bili realizirani v predvideni višini in v tem tudi sklad za šolstvo ni dosegel ene četrtine dotacije. V aprilu je bila realizacija nekoliko boljša, vendar ni bilo mogoče izravnati celotnega izpada dohodkov sklada iz I. tromesečja. Zato je sklad za izravnavo najel kratkoročno posojilo v znesku 50 milijonov S din.

Poraba socialnega skrbstva in zdravstvenega varstva je nekoliko nad povprečjem porabe v proračunu, ker zajemata oba namena tudi neporavnane obveznosti iz preteklega leta. V tem v skladu z občinskim odlokom o družbeni materialni pomoči obrazlike raznih socialnih pomoči obdobju so bile izplačane tudi članov v občini Ptuj.

Za financiranje komunalne dejavnosti iz proračuna izkazuje indeks porabe na letni plan 59 in to zaradi tega, ker je cestnokomunalni sklad, ki dobiva ta sredstva, prejemal dotacijo v I. tromesečju v odstotku. Ta neskladnost bo izravnana v drugem tromesečju.

Za delo državnih organov je bilo razporejeno v prvih štirih mesecih 36,1 odst. letne kvote, ker je bila že ob koncu aprila nakazana dotacija za maj.

Na splošno je ugotovljeno, da ustvarjeni dohodki ne dotekajo v sorazmerju z nastajajočimi potrebami, ki jih delno izravnava posojilo iz rezervnega sklada in sredstev kreditne banke. Ta razlika v porabi, ki jo je bilo potrebno pokriti v proračunu s posojilom, je znašala v obravnavanem obdobju 0,7 odst. ali 152.737 N din.

Problem šolstva, kulture in prosvete na ormoškem območju

Težave, ki so v zadnjih časih negativno vplivale na gospodarsko dejavnost, imajo istočasno vpliv na kulturnoprosvetno dejavnost in stanje v naših občinah. Kultura in prosveta, ki sta, gledani s trenutnega stališča, neproduktivni panogi, sta v odvisnosti od gospodarske in finančne zmogljivosti občine. V tem so tudi problemi in težave, ki se pojavljajo zlasti v občinah, ki so v pretežnem oziru kmetijske in kjer industrije skoraj ni. Da bi lažje razumeli probleme, ki iz tega izhajajo, nekaj osnovnih podatkov:

Osnovno izobraževalno dejavnost vrši v ormoški občini 10 šol, izmed katerih je 5 popolnih osemletnih šol, 5 pa je podružničnih šol, ki imajo le prvih 5 razredov. Iz območij podružničnih šol se učenci vsakodnevno vozijo v višje razrede v matično šolo. Prevoz učencev je zagotovljen z avtobusi in je za njih brezplačen, plača ga namreč občinska skupščina z zagotovitvijo sredstev v skladu za šolstvo. Pred uvedbo tega načina so vse šole bile popolne osemletne šole. S to organizacijsko mrežo se je pojavila vrsta problemov, ki so primarnega pomena za učni uspeh učencev, predvsem vozačev, ki pa jih zaradi skromnih finančnih sredstev ne moremo reševati. Napačno bi bilo trditi, da v občini za to ni razumevanja, toda spričo stanja vsega ostalega si ne moremo dovoliti marsičesa, kar bi bilo nujno potrebno. Nekaj nad 100 učiteljev in nekaj nad 3000 učencev se trudi, da bi bili uspehi osnovne izobrazbe čim boljši in da bi imela mladina končano vsaj osnovno šolo, kar naj bo start za nadaljnje izobraževanje, usposabljanje in vključevanje v delo.

Ker na našem območju ni srednjih šol, odhaja mladina na srednje šole v glavnem v Ptuj in Maribor, nekaj pa tudi drugam.

Kulturno-prosvetna dejavnost v naši občini ni tako razgibana, kot je bila pred leti. Sicer so prosvetna društva še aktivna, vendar je število sodelavcev padlo in se to pozna ne samo na kvantiteti temveč tudi na kvaliteti dela. Res je, da prosvetna društva delajo pod težkimi pogoji, ponekod so ti pogoji celo taki, da redno prosvetno delo onemogočajo, npr. v Središču, vendar bo potrebno to delo okrepiti. Mogoče je krivda tudi na nekaterih zastarelih oblikah prosvetnega dela, ki danes v celoti več ne zadovoljujejo predvsem mlajših ljudi. Poiskati bo torej potrebno nove oblike in nove metode dela in angažirati širok krog sodelavcev. V kulturno-prosvetno dejavnost se vključujejo tudi telovadna društva Partizan, gasilska društva, Rdeči križ, v veliki meri pa ljudske knjižnice.

Rdeči križ je v letošnji sezoni priredil nekaj uspelih kuharskih tečajev s predavanji iz raznih področij, gasilska društva pa so pričela prirejati dramske predstave, kar je sicer pozitivno v smislu prosvetnega dela, nepravilno pa, ker to ni delokrog gasilskih društev in ker je to žal samo lov za denarjem. Vsaka organizacija bi se naj ukvarjala z dejavnostjo, za katero je ustanovljena.

V strokovnem in družbenem izobraževanju se čuti dejavnost Delavske univerze. Zlasti večerna politična šola je dala precej pozitivnih rezultatov, kar se zlasti kaže v odnosu članov delovnih kolektivov do vprašanj delavskega upravljanja. Oddelki večernih osnovnih šol dajejo možnost vsem, ki niso v rednem času končali šolanja v osnovni šoli, da to nadomestijo. Poljudnoznanstvena predavanja so na našem podeželju izredno priljubljena in za nekatere odročnejše kraje sploh edino kulturno prosvetno delo.

Z registracijo dejavnosti v kulturno-prosvetnem smislu bomo lahko uvideli probleme, ki jih ta dejavnost ima in ki njeno delo otežujejo. Res je, da so finančna sredstva eden izmed glavnih činiteljev, ki negativno vplivajo na to dejavnost, vendar so ključni problem v vsej kulturno-prosvetni dejavnosti, če izvzamemo redne šole, kadri. Opažati je namreč, da je vedno manj požrtvovalnih posameznikov, ki hočejo pri tem delu sodelovati, jasno pa je, da brez angažiranja, brez velike požrtvovalnosti, brez volje do tega dela in pa seveda brez potrebne sposobnosti ne more biti želenih uspehov. Marsikaj bo potrebno v občinskem merilu ukreniti, da bo ljudska kultura in prosveta zopet takšna in še boljša, kot je bila, in da se bo njen vpliv odražal v humanosti naših medsebojnih odnosov.

PE

Pozdrav z morja

Učenci šole Gruškovje smo v nedeljo, 5. junija t. l., že zgodaj odšli na šolski izlet. Potovali smo skozi Zagreb in Plitvice ter pri Senju zagledali morje. Zvečer smo utrujeni prispeli v Biograd.

V ponedeljek smo si ogledali to mesto, v torek pa smo se odpeljali v Split. Ogledali smo si akvarij, pristanišče in ostale zanimivosti. V sredo smo bili na Pašmanu, v četrtek pa smo se vrnili proti domu ter si spotoma ogledali še Postojnsko jamo.

Smo z revnega območja in si iz lastnih sredstev ne bi mogli privoščiti takšnega izleta. Ker so nam ga omogočile Strojne delavnice iz Ptuja, se jim iskreno zahvaljujemo ter vsem v njih zaposlenim pošiljamo prisrčne pozdrave.

Zdenka Ovčar z Maclja in Lidija Verk iz Gruškovja.

PRIPRAVE NA 4. JULIJ

Za letošnjo proslavo dneva borca — 4. julija — pripravlja program Združenje borcev mesta Ptuja, ki bo ob tej priložnosti tudi proslavljalo 25-letnico vstaje jugoslovanskih narodov.

V zvezi s tem praznovanjem je sklenilo Združenje zveze borcev mesta Ptuj, da bo v soboto, 2. julija 1966, zvečer ob 20. uri, v ptujskem gledališču akademija s primernim programom, pripravila pa bi jo naj »Svoboda« Ptuj, garnizija JLA Ptuj in pevski zbor železničarjev.

Na pobudo krajevne organizacije ZB Stoperce naj bi bil v nedeljo, 3. julija, pohod partizanske patrole po Halozah. Eno patrolo bi naj dal Ptuj, drugo pa Kozjansko. Sodelovala bi tudi mladina in šolski otroci, ki bi naj šli organizirano po poteh Lackove čete. V Stopercah bi bilo srečanje vseh borcev, ki so delali na tem terenu. Za mladino in šolarje bi naj končal pohod pred Lackovo hišo v Novi vasi pri Ptujo, kjer bi naj bila za nje tudi slovesnost. Iz Ptuja v Stoperce bi se odpeljali udeleženci z avtobusom.

V spomin na težje dni internirancev 1941. leta bi naj bilo na Borlu tudi srečanje internirancev, vendar še v tej smeri ni natančnega dogovora.

Aktivne organizacije ZB v ptujski občini so vsako leto pripravile za svojo okolico prijetno praznovanje, zato bodo to storile tudi letos za 25. letnico vstaje in sicer povsod, kjer so se že resno lotili priprav.

V. J.

Oktet izpod Uršlje bo pel na Borlu

Gostje gostinskega podjetja grad Borl, ki radi obiskujejo to letovišče ob sobotnih večerih, bodo v soboto, 18. junnija 1966, zvečer slišali ubrano petje okteta izpod Uršlje — kulturno prosvetnega društva Prevalje, ki bo pel koroške in narodne pesmi pod vodstvom Viktorja Krivca.

V dogovoru z upravo gostinskega podjetja grad Borl gostje za ta koncert ne bodo plačali vstopnic, ker je namenjen za razvedrilo vseh takrat na Borlu zbranih gostov.

Vj.

Obiskal nas bo slovenski izseljeniški pevski zbor Glasbene matice iz Clevelanda v ZDA

V nedeljo, 19. junija 1966, bo nastopil ob 18. uri v dvorani TGA Kidričevo pevski zbor ameriških Slovencev. V sedanji koncertni turneji na Slovenskem je že pel v Trbovljah, na Jesenicah, Novi Gorici, Trstu in Kopru ter v vseh teh krajih vzbudil veliko zanimanje in privabil številne poslušalce.

Prav zaradi tega, ker tudi pri nas pričakujemo velik obisk, je morala občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij kot gostiteljica usmeriti koncert v Kidričevo, kjer je večja dvorana in je tudi na razpolago ustrezna garderoba.

Na koncertu v Kidričevem se nam bo zbor predstavil z repertoarjem, ki obsega slovenske narodne in umetne pesmi, črnske duhovne pesmi ter odlomke iz oper.

Da se bodo lahko koncerta udeležili tudi Ptujčani in bližnji okoličani, bo ob primernem številu priglašencev mogoč prevoz z avtobusom; je pa tudi ugodna zveza z vlakom, saj odhaja vlak iz Ptuja proti Kidričevemu ob 17,10 in se vrača iz Kidričevega proti Ptuju ob 20,24. Za prevoz z avtobusom naj se reflektanti priglasijo v pisarni ptujskega mestnega gledališča v dopoldanskem času. Obiskovalci, ki se bodo peljali v Kidričevo z avtobusom, bodo morali ob odhodu iz Ptuja kupiti povratno vozovnico.

Vstopnice bodo v predprodaji v Ptuju pri blagajni mestnega gledališča v petek (17. VI.) in soboto (18. VI.) od 15. do 17. ure, v Kidričevem pa v soboto (18. VI.) od 18. ure dalje pri blagajni v kinu ter v nedeljo (19. VI.) od 15. ure dalje pred vhodom v koncertno dvorano. Vabimo Ptujčane in okoličane, da se udeleže te pomembne pevske prireditve Kidričevem in počaste poto[illegible] naših slovenskih izseljencev, kljub oddaljenosti od svoje [illegible]tične zemlje ohranjajo sloven[illegible] pesem.

Ameriške rojake bomo spr[illegible]li na dan koncerta, 19. junija, [illegible]njihovem prihodu iz Murske [illegible]bote ob 11. uri pred magist[illegible]tom na Trgu mladinskih brig[illegible] Vabimo Ptujčane, da se tudi [illegible]ga sprejema v kar največj[illegible] številu udeleže.

Drago H[illegible]

VEDNO VEČ CESTNIH PROMETNIH NESREČ NA ORMOŠKEM OBMOČJU

V zadnjem času sta bili dve cestni prometni nesreči na križišču Ljutomerske in Kolodvorske ceste v Ormožu. Ljutomerska cesta je cesta I. reda, Kolodvorska cesta pa je stranska. Skoraj pri vseh nesrečah je vzrok izsiljevanje prednosti, česar pa niso krivi samo vozniki. Res je, da je na Kolodvorski cesti znak, ki odvzema prednost voznikom na tem cestišču. Ta znak je zarasel s koprivami in visoko travo, zato ga nekateri vozniki morda prezrejo. To pa je lahko usodno. Bilo bi najbolje, očistiti koprive in travo okrog znaka ali pa ga postaviti na vidnejše mesto. Pomanjkljivo je storilo Cestno podjetje Maribor, da je na to mesto postavilo znak o odvzemu prednosti in je najbolje, da ga zamenja z znakom »stop«. Pred tem znakom so vozniki po cestno prometnih predpisih dolžni vozilo ustaviti, se prepričati, če je cesta prosta in šele takrat nadaljevati vožnjo skozi križišče. Po Ljutomerski cesti je tranzitni promet, precej prometa pa je tudi po Kolodvorski ulici, kjer je ob grajskem parku bencinska črpalka.

Nedavno sta v tem križišču trčila dva avtomobila, pred nekaj dnevi pa je mopedist zadel v avtobus. Sreča je le bila, da se mopedist ni težje poškodoval.

D. R.

Razmah turizma v Islandiji

Islandija doživlja pravi razmah turizma. Tjakaj se ne usmerjajo samo turisti iz bližnje Norveške, Švedske, Danske in Anglije, temveč tudi iz južnih dežel Evrope, iz Amerike in celo iz Avstralije. Leta 1961 je obiskalo to deželo 13.000 tujih turistov, leta 1962 nad 17.000 in naslednjega leta že nad 20.000, kar je prineslo v islandsko državno blagajno 170 milj. kron.

Čudovita svojevrstnost narave tega otoka in navad njegovih prebivalcev izzivata veliko zanimanje turistov. Malokdo ve, da je promet na cestah otoka po levi strani, da otočani sploh nimajo vojske in vojne obveznosti, da na otoku ni tramvaja niti železnice. Islandski parlament — Allting — je najstarejši na svetu, islandski predsednik pa vidi iz svoje rezidence območje, na katerem živita dve tretjini prebivalcev njegove države. V tej državi gostje ne dajejo napitnine, državljani pa so brez priimkov: sinovi dobivajo očetovo ime s pristavkom — son (sin) in dotir (hči); po poroki obdrži žena svoj priimek; na otoku ni dovoljeno imeti psa zaradi čistoče, v restavracijah pa ne dajejo vina gostom, ki so mlajši od 21 let. Tod je mnogo bazenov s toplo vodo, ki jo dobivajo iz gejzirov. Na vsakega prebivalca Islanda odpade približno 4,5 ovac.

SMEH ZA ZDRAVJE

Nepredviden rezultat

— Veš, da je Henrik poklonil svoji prijateljici toliko dragocenih stvari, da je na koncu bil prisiljen se poročiti s njo (zaradi denarja).

Neprevidnost

— Pomisli, ko sem igral klarinet, je sosed razbil s kamnom moje okno.

— Norec, sedaj te še bolje sliši.

Zahteva

Uslužbenec snažilki: Kje[illegible] prah z mize? Tam sem imel [illegible] pisane važne telefonske števil[illegible]

Delikatesna aritmetik[illegible]

Učitelj: Če bi imel ti dva [illegible] jaz dva sendviča, kaj bi im[illegible] oba skupaj?

Učenec: Lahek zajtrk.

Posrečen primer

Učitelj: Ivanček, ali veš, kaj [illegible] to prozorno telo?

Ivanček: To je telo, skozi k[illegible] terega lahko vidimo.

Učitelj: Navedi kakšen p[illegible]mer!

Ivanček: Ključavnica.

Ganljiva skrb

— Prišel sem zaradi klavir[illegible] Sem uglaševalec.

— Toda moj klavir je v red[illegible] jaz vas sploh nisem klical.

— Že mogoče, toda vaši sose[illegible] je so me prosili, naj pridem..

JUDO

REPUBLIŠKA LIGA

V zadnjem, 6. kolu slovensk[illegible]ga prvenstva v judu so se v Sl[illegible]venski Bistrici srečale ekip[illegible] Impola iz Slovenske Bistric[illegible] Branika iz Maribora ter Dra[illegible] iz Ptuja. Judoisti Drave so [illegible]borili dobro ter premagali I[illegible]pol, kakor tudi Branik z rezu[illegible]tatom 20:10. Iz ekipe Drave [illegible] treba pohvaliti novinca v ek[illegible] Satlerja ter izvrstnega Brezn[illegible]ka. Tako se po končanem pr[illegible]venstvu nahaja Drava na 6. me[illegible]stu med trinajstimi slovenskim[illegible] judo klubi.

To je lep uspeh ptujskih ju[illegible]doistov, ki so se po treh leti[illegible] zopet vključili v tekmovanj[illegible] Zaradi finančnih težav niso imel[illegible] li možnosti za treniranje, ke[illegible] ni bilo potrebnih blazin in k[illegible]mon. Vendar so s požrtvoval[illegible]nostjo in voljo prebrodili teža[illegible]ve in nabavili potrebne rekvizi[illegible]te, tako da so ljubitelji juda p[illegible] dolgem času zopet prisostvova[illegible] zanimivim srečanjem v mehk[illegible] umetnosti.

H. Cvetko

Odlomki iz življenja heroja

XII.

Prebivalci v Posavju so preživljali hude dneve po prihodu okupatorja. Že aprila 1941 je pregnal na Hrvaško 226 ljudi, od julija do konca septembra je prek zbirnega taborišča za izseljence v Rajhenburgu poslal v Srbijo in na Hrvaško 418 prebivalcev iz vrst izobražencev in obrtnikov. Junija 1941 so Nemci sklenili izseliti še 65.000 kmečkih prebivalcev iz Posavja, da bi tam naselili nemške Kočevarje.

Na konferenci v Zagrebu meseca septembra so ta načrt spremenili, izseliti so namenili 45.000 prebivalcev. Sprejeti bi jih morali Hrvati, kar pa so odklonili. Za vzrok so navedli, da država ni dovolj preskrbljena z živežem. Letak, ki je razglašal selitev Posavcev, je datiran z 20. oktobrom 1941 in sporoča, da bodo selili kmete v Nemčijo. Kdor se bo selitvi upiral, ne bo sprejel odškodnine za imetje, ki ga bo zapustil. Mnogi so verjeli obljubi o odškodnini in se vdali selitvam, čeprav jih je Osvobodilna fronta pozivala, naj se selitvam upro.

Prvi kamioni z izseljenci so vozili kmete v zbirno taborišče v grad Rajhenburg, 23. oktobra. Od tu so vozili transporte v Šlezijo, Saško, Brandenburško, Poznanisko Wirtenburško in Badensko. Do 22. novembra so izselili 24.000 domačinov, do konca leta 1941 pa še nekaj nad 10.000.

Dušan je prišel v Posavje pet dni za tem, ko so morali prvi Posavci zapustiti svoje domove in nesti s seboj le imovino, strpano v kovček ali zavoj. Vse drugo je ostalo doma v rokah okupatorja. Koliko vsega so pustili doma v hišah, koliko živine po hlevih! Hudo je bilo pri srcu, zapuščati domačije in povrhu še pred zimo.

Pri Tominčevih v Malem vrhu pri Globokem, kamor je Dušan prišel, kakor sam pravi, 28. oktobra, se je sešel z borci Brežiške čete in s tovarišem Rudijem Janhubo, s katerim je bil v Španiji in ju je revolucionarna pot peljala leta 1939 v taborišča v južni Franciji, v Nemčijo in poleti 1941 v domovino. Rudi je prevzel v četi delo političnega komisarja, Dušan pa komandirja. Kakor piše Stanko Skaler v brošuri: Posavje v letu 1941, je prišel Dušan v Posavje, oblečen v lovsko obleko, z lovskim klobukom, kakršne so radi nosili Nemci. Obleka ga je tako varovala pred budnimi očmi sovražnika.

Rudi Janhuba in Dušan Kveder sta se z borci še večkrat oglasila pri Tominčevih. Dušan pa je obiskal tudi skupino upornikov v Krški vasi, kjer je prenočeval pri Kovačičevih, ki so imeli v drvarnici skrito orožje in municijo. Dušan je z Milanom Kovačičem in Emanuelom Kolarjem odpeljal orožje in municijo v Brežice, skrito v vinskem sodu. Vse je šlo po sreči z nevarnim tovorom. S svojim vozom so se uvrstili v dolgo vrsto vinskih tovornjakov. Na mostu je straža večkrat pregledovala tovore na vozovih, a sod na vozu, ki so ga peljali naši znanci, ni bil sumljiv. Stražar jih je pustil mimo. Pripeljali so se z njim do Milavca, kjer so ga zvalili v klet železniške čuvajnice. Orožje in municija je koristno služila brežiški četi.

Dušan je zvedel, da Nemci niso zavarovali imovine, ki je ostala po hišah in hlevih izseljencev in da ponoči imovino kradejo neznani tatovi. Pri zlorabi te imovine je imel vmes prste tudi okupator, dokler se do konca leta 1941 ni naselilo na ozemlju izseljencev 2980 kočevskih družin.

Po Dušanovem prihodu v četo — v noči na 29. oktober, je Prvi štajerski bataljon krenil proti Posavju, ker je tako odredilo Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet. Bataljon bi moral preprečiti izseljevanje. Okoli 70 partizanov, kolikor jih je štel bataljon, ki ga je vodil španski borec Franc Rozman-Stane je po globokem, zgodaj zapadlem snegu korakalo proti Bohorju, kamor bi morala tudi Brežiška četa. Tudi z Dolenjske bi morala priti pomoč. Žal, je okupator preprečil partizanske načrte. Dolenjski partizani niso prišli, ker so se spopadli z Italijani. I. štajerski bataljon je prišel najprej na Špičak pri Sromljah. Ko je krenil naprej, je kmalu naletel na močne nemške enote. Po prvih spopadih z njimi se je moral umakniti. Komandant Stane se je vračal s svojimi izmučenimi partizani z zasavskih hribov prek Savinje proti Grižam in Dobrovljam. Tedaj so se vrnili tudi nemški policijski in orožniški oddelki nazaj v svoje izhodiščne postojanke, misleč, da bo sedaj v Zasavju mir. Bilo pa je drugače.

Ko je komandant Stane s svojimi borci počival v Hudi jami, je dne 4. novembra zopet zadonelo na železniški progi blizu Blance. Nemci so bili spet vznemirjeni in planili so pokonci. Spet so oboroženi nemški oddelki preiskovali po okolici. Komandir brežiške čete Dušan Kveder-Tomaž in politični komisar Rudi Janhuba sta si previdno izbirala postojanke za brežiško četo.

V Savinjski dolini pa so se borci prvega štajerskega bataljona pripravljali na razhod. Razdelili so se v tri skupine, ki bi šle prezimovat. Sam Stane jo je ubral na Dolenjsko. Med potjo je obiskal 9. novembra brežiško četo. Borci so se ravno tedaj preselili iz hrama kmeta Martina Zidaniča iz Globokega, kjer so bili nekaj dni, v hram preseljenca Maksa Novaka iz Artič. Hrano so dobivali od Zidaničevih. Iz Sromelj je prihajal k njim Janez Volčanišek, ki jih je vodil zvečer na akcije in jim prinašal suho hrano.

Dušan je komandantu Stanetu povedal, da je prejšnjega večera s svojimi partizani minral železniško progo spet blizu Blance in da so 4. novembra zaplenili veliko okupatorjevo skladišče hrane na posestvu bivšega poslanca Ureka. Naslednji dan sta se komandant Stane in Dušan-Tomaž poslovila. Stane je odšel s svojima spremljevalcema, partizansko in partizanom, na Dolenjsko.

Tistega temnega mrzlega večera, ko so Tomaževi borci minirali progo pri Blanci, je stikal za partizani vodja raštanjske orožniške postaje Gatti. V Rajhenburgu je aretiral brata Jožeta in Karla Hlebca in Mirka Ženerja. Brežiškemu političnemu komisarju je pisal, da je pri aretiranih našel letake, kakršni so bili raztreseni po rudarski koloniji v Raštanju in po Sevnici. Aretirance je zahteval Gestapo in jih zaprl v sevniške zapore.

Ko je zvedel Domaž, da so njihovi sodelavci zaprti, se je odločil, da jih bo rešil. Dne 12. novembra zvečer je odšel s partizanoma Ivanom Milavcem in Francijem Sinkovičem proti Sevnici. Obema je vlival pogum in jima opisal, kako bodo z zvijačo rešili iz sevniških zaporov svoje sodelavce. O drznem napadu nam priča poročilo vodje sevniške orožniške postaje poveljstvu redarstvene policije v Mariboru.

Dušan, oblečen v lovsko obleko, z lovskim klobukom, jahalnimi hlačami in škornji je s Francijem in Ivanom okoli desete ure zvečer pozvonil na poslopju sevniškega sodišča, kjer so bili tudi zapori.

Upravitelj zaporov je bil v svojem stanovanju. Ko je drugič pozvonilo, je šel odpirat. Mislil si je, da so gestapovci spet pripeljali kakšnega zapornika. Pohitel je iz stanovanja v prvem nadstropju v pritličje in pri zaprtih vratih vprašal, kdo je. Glas pred vrati je dejal: »Gestapo!« Nato je vrata odprl in proti njemu so planili Dušan in oba partizana, ki sta upravitelja zgrabila. Dušan je zahteval z naperjenim revolverjem, da mu izroči zaprtega Hlebca. Če ne bo izpolnil povelja, ga bodo ustrelili. Upravitelj zaporov je v svojem zagovoru predpostavljenim pozneje dejal, da so napadalci izjavili, da so prišli iz Italije.

Dušan je ukazal partizanom, naj vzamejo upravitelju revolver in ključe zaporov. Prižgali so vse luči in odprli vsa vrata celic, treh v prvem nadstropju in dveh v pritličju. Upravitelj so zaprli v eno izmed celic [illegible] jo zaklenil. S seboj je Duša[illegible] pozval iz prve celice v prvem nadstropju Hermana Kolman[illegible], Jožeta Urbančiča in Jožet[illegible] Hlebca, in druge celice Karl[illegible] Hlebca, iz pritličja pa Mirk[illegible] Ženra. Pred tem so partizan[illegible] uničili telefon v upravnikove[illegible] stanovanju.

Svoje delo je Dušan-Tomaž [illegible] partizanoma kaj hitro opravi[illegible] Le nekaj minut je bilo potreb[illegible]no, da so prišli do celic in j[illegible] odprli in nekaj minut, da so [illegible] pozvani jetniki, sami mla[illegible] fantje, pripravili na odhod [illegible] partizani.

Ko je komandir Tomaž zap[illegible]ščal celice je dejal, da morajo jetniki do polnoči mirovati [illegible] nikamor javiti, kaj se je zgod[illegible]lo, drugače bodo partizani v[illegible]gli na zapore ročno granato.

Naglo in zadovoljen je odš[illegible] Tomaž z rešenimi jetniki v tem[illegible]no noč. Med potjo so rešen[illegible] brata Jože in Karel Hlebec t[illegible] Mirko Žener pripovedovali To[illegible]mažu, da so jih gestapovci ob[illegible] dolžili miniranja železniške pr[illegible]ge pri Krškem. Menili so, da j[illegible] je vodil Jože Hlebec.

Upravitelja zaporov je po o[illegible]hodu partizanov rešil iz celic[illegible] eden izmed jetnikov. Takoj [illegible] pohitel k telefonu v pisarno, k[illegible]teri ni bil poškodovan, in jav[illegible] ob 22.23 na orožniško postaj[illegible] da so trije moški nasilno vdr[illegible] v sodno poslopje in osvobodi[illegible] pet političnih jetnikov.

V. R.

(Dalje prihodnjič)

PRED 25 LETI

Nesrečen dan, petek, 13. junija 1941, vendar za nas ptujske izgnance srečen, ker nas Hitler ni poslal v nemška uničevalna taborišča in krematorije, temveč k bratom Srbom. Kdor je bil z nami tam, ve, da so nas Srbi res sprejeli kot brate. Čez štiri leta smo se skoraj vsi vrnili živi in zdravi, seveda vsak s svojo zgodbo, v domovino.

Tistega jutra je nemški podoficir v borlskem zbirnem taborišču kakor vsak dan udaril ob zvon nad vodnjakom na drugem grajskem dvorišču. Bil sem že buden in štel udarce. Trinajstkrat je udaril in trinajstega je danes, poleg tega pa je petek. Nisem vraževeren, ampak ...« Na ležišču ob steni se je oglasil nekdo: »Ti, jaz sem tudi štel; trinajstkrat je udaril.« Res so se pripeljali črni nemški kamioni, ki so nas naložili in odpeljali najprej v mariborsko meljsko kasarno, nato pa z vlakom v Srbijo.

Prvi skupini »Wasserkommande«, ki je šla kakor vsak dan k borlskemu mostu po vodo, je žena ptujskega čevljarja Andriča, ki je bil tudi z nami na Borlu, povedala, da so minulo noč iz Ptuja in okolice odpeljali naše družine. Ker so prejšnji dan pripeljali v grajsko kapelo velik voz slame, smo mislili, da bodo tudi naše družine pripeljali na grad. Karel Pertekel, večni optimist, kakor smo mu rekli, je imel za vse dogajanje okrog nas zelo oster vid in posluh. Tako pripoveduje: »Nadstražnik Retzlamb je rekel svojemu podrejenemu: ‚Heute nachts gehen wir nach Pettau Maikäfer fangen.' (Drevi gremo v Ptuj majske hrošče lovit.) Ob osmih dopoldan se je razlegel rezek glas nemških podoficirjev: ‚Alles antreten! Rasch, rasch!' (Vsi v vrsto! Hitro, hitro!) Vsi, ki smo bili prebrani s papirja, ki ga je imel podoficir v roki, smo morali stopiti v posebno vrsto. Ukazali so nam, da moramo takoj pripraviti svoje reči za odhod. Nadstražnik Maas, ki je vodil to reč, je nekaterim vrnil nekaj predmetov, ki so nam jih bili odvzeli pri aretaciji in zapisal ves denar, ki so ga imeli zaniki pri sebi, izvzemši denar, ki ga je kdo imel skritega med prtljago ali zašitega v obleki. Tudi takih je bilo nekaj. S tem denarjem si je takšen srečnež lahko privoščil v Srbiji kak priboljšek. Iz razgovorov med nemškimi stražarji sem posnel,« pravi Pertekel, »da bo šel naš transport ob šestih zvečer iz Maribora v Srbijo. Ob štirih popoldne so nas naložili na črne pokrite kamione in nas odpeljali v mariborsko meljsko vojašnico. Tu so nas čakale naše družine. S petsto dinarji ali 25 markami in 25 kg prtljage so nas odgnali v spremstvu policistov z nasajenimi bajoneti na železniško postajo. Marburger Zeitung je objavila nekaj dni zatem sliko te procesije izgnancev s podpisom ‚Die serbische Hetzer verlassen das steirische Unterland.' (Srbski hujskači zapuščajo Spodnjo Štajersko.) Ptujčanov, Ormožanov, Središčanov in izgnancev iz ostalih krajev ptujskega okraja je bilo 80 (25 družin). Priključeni pa so nam bili tudi Celjani z 214 člani (60 družin). Skupno število izgnancev prvega ptujskega oziroma tretjega mariborskega transporta je znašalo 294. Najmlajši med izgnanci je bil dveletni sinček znanega pisatelja Antona Ingoliča, Borut, najstarejši pa je bil oče pred nekaj leti umrlega učitelja Mirka Podgornika, ki je bil star 80 let.

Ob šestih zvečer je naš vlak odpeljal proti jugu. Ko smo se peljali skozi Celje, so se Celjani ustavljali ob progi in nam mahali v pozdrav. Nekdo iz transporta je odprl okno in zaklical: ‚Živelo slovensko Celje!' Do Zidanega mosta pravzaprav nismo vedeli, kam nas bodo zapeljali razen tovariša, ki mi je to pripovedoval, in morda še nekateri. V Zidanem mostu pa so vlak obrnili proti Zagrebu. Izgnanci so peli: Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo, nazaj še pridemo. Na zagrebškem kolodvoru so nam ljudje na skrivaj metali v vozove pecivo in cigarete. Naslednje jutro smo se pripeljali v Slavonski Brod, kjer so nam dali nekaj tople hrane in kruh. Niso pa bili z nami nič preveč prijazni. Ustaši so že začeli terorizirati prebivalstvo, ki se je balo govoriti z nami. Zelo lepo so nas sprejeli v Sarajevu, kar ne bom pozabil. Postregli so nam z golažem. Sleherni je dobil tudi štruco belega kruha in kilo češenj, otroci pa mleko. Med vožnjo je prišel na naš vlak neznanec in mi rekel, naj popišem transport izgnancev, seznam pa oddam na sarajevski železniški postaji. Pri tem me je opozoril, naj povem izgnancem, naj bodo previdni, ker povsod kar mrgoli raznih ovaduhov. Kdo je bil to, ne vem. Bil je najbrž zastopnik Rdečeka križa in naš prijatelj. Iz Sarajeva smo se odpeljali proti Srbiji in dospeli zgodaj zjutraj v Užice (danes Titovo Užice).«

Po pripovedovanju Karla Pertekla — V. K.

Tekmovanje za pokal „Dela“

Solidna uvrstitev Partizana Markovci

Kot vsako leto je tudi letos časopisno podjetje Delo razpisalo tekmovanje telesnovzgojnih društev za pokal in denarne nagrade. V tekmovanje se je vključil tudi Partizan Slovenije in ZMS. Tekmuje se tako, da se oceni za čas od 31. marca 1965 do 1. aprila 1966 aktivnost in dejavnost društev. V poštev pride povečanje števila članstva, urejenost splošne telesne vzgoje, rekreacija, športna dejavnost, telesno kulturne manifestacije, dejavnost strokovnih kadrov in propagandna dejavnost. Društva se uvrščajo v dve skupini. V prvi skupini so društva, ki imajo telovadnico ali v njej gostujejo. V drugi pa taka društva, ki telovadnic nimajo. Zmagovalec prve skupine je Partizan Štore, ki je zbral 4695 točk. Tu so se vidno uvrstili tudi Markovci, saj so dosegli šesto mesto v Sloveniji s 3420 točkami. Za seboj so pustili mnogo mestnih društev, kot je Ljubljana-Tabor, Ljubljana-Vič, Maribor-Pobrežje itd. Ptuj je s 1056 točkami zasedel 13. mesto. Pravzaprav bi bilo pravilno, da bi Markovčani bili uvrščeni v drugo skupino, saj njihova telovadnica še zdaleč ne ustreza pogojem vsaj primitivne telovadnice, da ne govorimo o tistih, ki jih imajo društva, ki so za njimi zaostala. V drugi skupini je zmagal Partizan Muta. Drugo uvrščeni Sentilj, torej prav tako vaško društvo, je zbralo le 1188 točk. Iz tega izhaja, da bi se Markovci uvrstili na drugo mesto, če bi jih komisija uvrstila v to skupino.

Obema društvoma Partizanu Markovci ter Ptuju gre za to uvrstitev priznanje ter je treba začeto delo nadaljevati in tekmovanja ne opustiti, verjetno bo prihodnje leto uvrstitev še višja.

OP

KONČNO BO UREJENA TUDI OSOJNIKOVA ULICA

V torek, 14. junija 1966, je bilo dogovorjeno vse potrebno v zvezi z začetkom rekonstrukcije ulice Franca Osojnika med Trstenjakovo ulico in med Gregorčičevim drevoredom, in sicer med predstavnikoma občinske skupščine Ptuj in med predstavniki investitorja, železnice, projektanta in drugih.

Ulica Franca Osojnika v Ptuju je bila večkrat predmet javne kritike zaradi slabega stanja cestišča in pešpoti, uničene ograje in drugega, saj je prestala več prekapanj zaradi kanalizacije in graditve mostu čez Grajeno, ni pa prišla na vrsto za dokončno ureditev predvsem glede na traso nove ceste mimo železniške postaje. Sedaj je treba šteti le dni, da se bo njena podoba zopet spremenila zaradi resničenja projekta, ki ga je izdelal Projektivni biro Ptuj za investitorja, t. j. Podjetja za komunalno dejavnost. To bo začelo prihodnji teden s cestnimi deli, da bo ta ulica na novo urejena in asfaltirana že do letošnjega občinskega praznika — 8. avgusta.

Spremembe po tem projektu bo po svoje prizadela zagovornike starih ptujskih prijateljev, obcestnih kostanjev, ker bodo na levi strani, med hotelom in Grajeno v celoti odstranjeni, na desni strani pa dopolnjeni z novimi, kjer manjkajo in kjer je potrebno nekaj dreves odstraniti, ker bo v predelu železničarskih vrtov cesta razširjena. Od Trstenjakove ulice do posta' bo cesta razširjena celo za širino sedanje obrobne pešpoti, sicer bi ostala v tem delu cesta neasfaltirana. Ta začetni del ceste bo že del nove tranzitne ceste mimo železniške postaje, ki se bo odcepila od ceste na železniško postajo pri koncu drevoreda. Na novo urejeno in asfaltirano cesto bo ločil od železniške proge zeleni pas. Če bo ostala ograja med Grajeno in železniško postajo tudi v bodoče, je prepuščeno železnici. Od Grajene do Trstenjakove ulice ograje ne bo. Nekoliko se bo spremenilo tudi okolje čuvajnice pri prehodu na Ormoško cesto, ko bo dokončno odločeno, za koliko bo ta prehod razširjen, ker predstavlja sedanji ozko grlo, pred katerim se v nekaj minutah nabere mnogo vozil, ko je proga zaprta, ko pa je odprta, pa se zgnete skozi to grlo velik promet pešcev, motoristov, vprežnih vozil in avtomobilov.

Ko bo odstranjeno drevje, ki Spremmba po tem projektu je določeno za podiranje, se bodo takoj začela dela na cesti. Opravilo jih bo Podjetje za komunal. dejavnost Ptuj. Za vozila na postajo bo nekaj časa odprt promet le po Ciril-Metodovi in po Gregorčičevi ulici, pozneje pa po potrebi glede na dela, ki bodo narekovala omejitve prometa na določenih sektorjih.

Ob vsaki rekonstrukciji, novogradnji in drugačni spremembi v Ptuju ni mogoče mimo besede o ljudeh, ki radi pokvarijo, kar so drugi zgradili ali olepšali. Tako je bilo sedaj postavljeno vprašanje, kako navaditi ljudi, da ne bodo hodili na postajo namesto po novem asfaltu, ob železnici, kot sedaj, ko so si potniki skozi predele uničene ograje sami napravili bližnjico ob progi na postajo. Če bi odpadla bojazen za nadaljnje iskanje bližnjic, bi bila ograja od Grajene do postaje odveč in bi zadoščal le zeleni pas, kar bi bilo gotovo mnogo lepše kot pogled na razmejen cestni in železniški prostor z ograjo.

Z ureditvijo Osojnikove ulice bo dobil Ptuj še eno novo podobo urejenosti in ta bo dopolnjevala pogled na vse, kar je ob Osojnikovi cesti danes novega.

V. J.

OPTIČNI SERVIS TOVARNE GHETALDUS V LEPIH PROSTORIH

Iz tedna v teden dobiva Ptuj nekaj novega. Prejšnji teden je dobil lepo urejen optični servis v Bezjakovi ulici, kjer je imel dolga leta Kombinat Borovo svojo prodajalno čevljev. Optična industrija ‚Ghetaldus' Zagreb je prevzela ta nezavidno zapuščeni lokal za svojo servisno delavnico, da bi jo umaknila iz prvotnega lokala na oglu Jadranske in Vošnjakove ulice, ki ni ustrezal namenu. Adaptiranje tega prostora se je sicer dolgo vleklo in končno doseglo dan, ko se je osebje servisa preselilo v lep, sodobno urejen, svetel in tehnično praktično opremljen lokal.

V sredo, 8. junija 1966, je bil za kolektiv ‚Ghetaldusovega' servisa v Ptuju pomemben dan. V novem lokalu je že sprejel stranke, poslovne in druge, ki jih je potegnilo v prikupni prostor. Poslovodja servisa je rad razkazal dva lepa prostora, prižgal luči in tolmačil, zakaj je ravno optičnemu servisu potreben prikupen prostor v lahko pristopnem predelu Ptuja. Nekaj let je minilo, da ga je bilo mogoče doseči. Zgradba, v kateri je servis, je pridobila na svojem podnožju trdne nosilce, da ni bojazni, da bi se kdaj posedla. Lep lokal je njeno podobo sedaj čisto spremenil in tudi močno vpliva na okolico.

Še nekaj let, pa bo Ptuj v celoti urejen, saj poskuša vsako podjetje adaptirati svoje prostore in ustvariti za svoje zaposlene prijetne delovne prostore.

V. J.

Nesreča nikoli ne počiva

Dne 8. junija 1966, ob 15.30 se je na cesti v M. Brebrovniku dogodila huda prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila znamke fiat 750 z reg. št. MB 126-15 Ivan Planinc iz Maribora in sopotnik Franc Rizman iz Miklavža pri Ormožu sta se vračala z Brebrovnika proti domu v Miklavžu. Na rahlem desnem zavoju je vozilo začelo zanašati v levo stran. Voznik ni obvladal vozila in je zavil v desno, preskočil jarek ter se na trati izven cestišča enkrat prevrnil in nato obvisel s prednjim delom na stebru brajd. Sopotnika Franca Rizmana je vrglo iz vozila in je obležal z zlomljeno hrbtenico. Rizman je po dveh dneh v bolnišnici podlegel težkim poškodbam. Voznik je ostal nepoškodovan. Na vozilu je za okrog 3000 N dinarjev škode. Vzrok — neprimerna hitrost in (verjetno) vinjenost.

Planinčev fiček se je postavil na zadnji kolesi

Dne 8. junija 1966, ob 21.30 se je v vasi Trgovišče na cesti I. reda dogodila prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila znamke Fiat 750 z reg. št. MB 136-33 Ivan Cvetko iz Ormoža je zavozil z desne na levo stran ceste v jarek, nato podrl nekaj metrov žične ograje in obtičal na vrtu. Na vozilu in ograji je škode za okrog 1600 N dinarjev. Voznik je ostal brez poškodb. Vzrok — za volanom je zadremal.

Dne 11. junija 1966, ob 6.45 se je na križišču cest v Ormožu v bližini gostilne »Grozd« pripetila prometna nesreča. Mopedist Stanko Peserl iz Kajžarja je z mopedom pripeljal pravilno pred križišče in z roko nakazal, da bo zavijal v levo. V tem trenutku je na levi strani opazil osebni avtomobil, ki je pred križiščem obstal. Peserl se je ustrašil in zavil na desno tik pred avtobus, ki ga je upravljal voznik D kategorije Anton Soštarič. Šofer avtobusa svojega vozila ni mogel več ustaviti in je mopedista zadel ter zbil po cesti. Mopedist je dobil lažje telesne poškodbe. Škode na mopedu je za okrog 300 N dinarjev.

—•—

Dne 11. junija 1966, ob 22.15 se je na cesti II. reda v bližini vasi Loperšice pripetila prometna nesreča. Mopedist Anton Tkalec iz Središča se je z mopedom vračal iz Ptuja. Na ovinku ga je začelo zanašati in je z mopedom vred padel po makadamskem cestišču, kjer je s poškodbami po obrazu obležal. Na cesti ga je našel Andrej Pintarič, ki je poskrbel za zdravniško pomoč. Na mopedu je za okrog 50 N dinarjev škode. Vzrok te nesreče je vinjenost.

S stolčkom ubila moža

Dne 13. junija 1966 sta se v ranih jutranjih urah zakonca Slava Rak, stara 39 let, in Ernest Rak, star 48 let, iz Senešc št. 28 sprla. Približno ob 8.15 je Ernest šel v listnjak po svojih opravkih. Žena Slava pa se je ta čas nahajala v hlevu in je molzla kravo. Stopila je za možem z lesenim trinožnim stolčkom v roki, moža v listnjaku vrgla na tla in ga s stolčkom nekajkrat udarila po glavi. Udarci so bili siloviti, vendar je Ernest imel še toliko moči, da se je po lestvi splazil na hlev in tam s težkimi poškodbami okoli 11. ure podlegel. Dokler je bil mož še pri življenju, Slava niti ni poskušala poskrbeti za zdravniško pomoč, čeprav je vedela, kaj je naredila. Otrok nimata, oba pa sta se vdajala alkoholu, kar je imelo za posledico, da so bile razmere že dalje časa nevzdržne. Preiskava je v teku.

-tv

JEROME BRONFIELD:

PODOBA V OBLAKIH

Ko je licitator dvignil sliko, sem bil prepričan, da bom nudil prvi in edini. Toda prišlo je drugače. Izklicna cena je bila 2 dolarja. Moja ponudba v višini treh dolarjev je sledila delček sekunde za ponudbo neke mlade dame z zelenim klobukom na glavi, ki je sedela v isti vrsti, toda nekaj sedežev na desno. Najina pogleda sta se za hip srečala in bilo je težko ugotoviti kdo od naju je bil bolj presenečen.

»Pet,« sem zaklical in takoj je povišala na osem.

»Deset,« sem nadaljeval. Tega nisem razumel. Nihče razen naju dveh ni sodeloval v tem tekmovanju za sliko. Verjetno nihče od prisotnih ni kazal zanimanja za malce melanholično sliko, ki je predstavljala na hrbtu ležečega dečka, ki je strmel v oblake.

Ko sva prispela do vsote štirideset dolarjev, sem postal nemiren.

Odločil sem se, da preglasujem damo.

»Petinpetdeset,« sem zaklical z glasom, ki ni dopuščal dvoma, da znesek po potrebi tudi podvojim.

To je delovalo. Njene ustnice so pričele drhteti. Umolknila je. Mož s kladivom se je pripravil, da zaključi prodajo slike, in je pričel govoriti: »Petinpetdeset prvič, drugič ...«

»Stop!« se je iz dvorane zaslišal glas. Obrnil sem se. Za mojim hrbtom je sedel možiček. V kotu njegovih ustnic je visela cigara.

Bilo je končano. Nisem mogel nuditi večje vsote. Sto dolarjev bi naredilo preveliko luknjo v moj žep, zato je možiček postal lastnik slike. Za trenutek dolgo sem okleval, potem pa sem se obrnil k njemu.

»Oprostite,« sem pričel, »mislite — hočem reči — bi bilo mogoče, da odkupim sliko od vas — ne takoj — mogoče v nekaj mesecih?«

»Bilo bi mogoče,« je odvrnil in v obrazu mu ni trenila niti mišica.

»Ko ste naju poslušali, ste mislili, da mora slika biti zelo dragocena. Toda motite se.«

Človek je nenadoma pritisnil prst na moje prsi in ostro pogledal.

»Zakaj pa potem tako divjate za sliko?«

Ni mi preostalo drugega kakor povedati mu resnico. Povabil sem ga na kavo, da mu povem zgodovino slike. Ni mi odgovoril. Tedaj se je oglasila dama. »Me vzamete s seboj?« V njenem glasu je bilo pričakovanje in zadržanost. Zdelo se mi je, da težko nastopa v tej vlogi. V troje smo se namenili v malo kavarnico na nasprotni strani ceste.

»Približno dvajset let bo že od tega,« sem pričel, »ko se je v našem mestu pojavil neki slikar, da bi tam preživel svoje počitnice. Okolica mesta je bila polna čudovitih motivov. Nekega večera — bil je na sprehodu — je zagledal nas: Tonija, Štefka in mene, ko smo ležali na griču v bližini naše hiše.

»Poglejmo,« je zaklical, »kdo od vas bo videl najlepšo podobo. Za sodnika bom.«

Toni je dejal, da vidi kamelo. Umetnik je dejal, da to ni slabo. Potem je Štefek odkril glavo morskega razbojnika, čemur je slikar z navdušenjem pritrdil.

Sam sprva nisem videl ničesar, čeprav sem se trudil. Čez nekaj časa me je vprašal: »No, kaj pa je s teboj?«

Odgovoril sem mu, da sicer vidim celo kopico stvari, ki pa mi ne ugajajo preveč, ker se oblaki neprestano premikajo in ustvarjajo nove podobe. Še danes vidim na njegovem obrazu skrivnosten smehljaj, ki so ga sprožile moje besede.

»Torej, Johnny,« je dejal, »to je pa res čudno. Veš, prav tako je življenje. Sanje in upanja se budijo in spet izginjajo.«

Naslednji dan je prišel slikar pred našo hišo in odšel sem z njim proti gričku. Delal je dve ali tri ure, ne da bi odnehal, in zdelo se mi je, da bo ustvaril nekaj lepega. Dejal je, da bo sliko imenoval »Sanje« ...

Naša kava je postala mrzla.

»Slika je bila lepa, toda do kraja izdelane nisem videl nikoli. Slikar je nenadoma izginil iz mesteca in nikdar nisem več slišal o njem. Tudi slika je izginila z njim.«

Dekle je poslušalo z velikimi in čudno bleščečimi očmi.

»Vedno mi je bilo žal, da slike nisem videl, in čeprav se mi je zdelo brezupno, sem od časa do časa brskal po starinarnicah in pri umetninarjih in hodil na razstave. Nisem iskal slike — tudi upal nisem, da jo nekoč vendarle najdem. Kar nenadoma — včeraj je bilo — pa sem jo videl, in ko sem slišal, da pride na dražbo, sem se odločil, da jo kupim.«

Možiček je prizadeto strmel predse. Globoko je dihal. »Kaj pa vas zanima na tej sliki?« je vprašal dekle.

»Povsem enostavno je,« mu je odvrnila, »slikar je bil moj oče. Kot otrok sem zelo ljubila to sliko, toda moj oče jo je nekaj let pred smrtjo prodal.«

Malo zmedeno sem gledal v dekle. Kakor iz daljave sem slišal možičkove besede: »Če bi to vedel ... torej ni star mojster. Toda svojo vlogo moram dobiti nazaj. Kdo od vaju bo vzel sliko? Meni je vseeno!«

To je sedaj bil velik problem. Molčal sem. Tudi dekle je bilo tiho. Možiček je računal in obraz mu je hipoma zažarel: »Dobro, mladi prijatelj. Hoteli ste ponuditi petinpetdeset dolarjev. Mlada dama pa najmanj štirideset. Tako bi do vsote sto dolarjev manjkalo samo pet. Dogovorita se med seboj — žrebajta — eden od vaju bo že zadel in odnesel sliko domov. Kaj ni dobra ideja?«

Možiček je vzel denar. Dvignil je roko v pozdrav in odšel. Ostala sva sama.

Zrla sva v zavoj, potem pa drug v drugega. »Mislim, da nima smisla žrebati za sliko,« je pričela dama, »ne morem ...«

»Vem, kaj ste hoteli reči,« sem dejal, »tudi jaz ne bi mogel.«

Že sem ji hotel povedati, da je slika njena — denar bi mi vrnila ob priliki, ko je predlagala: »Mogoče pa se vendarle kako pobotava?«

»Kako?«

»Mislim — ah tudi jaz ne vem kako.« V njenih očeh se je zrcalil velik vprašaj. »Mogoče tako, da jo pol leta obdržite vi, drugo polovico pa bo pri meni. Toda ne — saj to je smešno.«

»Tako smešno pa res ni,« sem dejal previdno. »Sva že pri rešitvi tega problema. Tako, vi pričnite.«

»Mislite resno?«

»Kar mirno vzemite sliko,« sem dejal, »če bi šest mesecev bilo predolgih ...« — počasi sem iskal pravih besed.

»Če si jo želite kdaj pa kdaj pogledati?« se je nasmehnila.

»Kadarkoli?«

»Seveda!«

»Jutri zvečer?« sem še vprašal.

Počasi je prikimala in se še enkrat nasmehnila. Najraje bi zdrvel za možičkom in mu dal še preostalih pet dolarjev, ki jih je bil v tej igri izgubil.

Eksplozija v kopalnici

Dne 11. junija 1966, okrog 15. ure, sta Marta Kolander in Viktorija Marin, obe iz Ormoža, doma v kopalnici prali in čistili perilo z bencinom. Bencin sta imeli v polivinilastem škafu, zraven pa vklopljen električni lonec-kuhalnik. Zaradi toplote in hitrega izhlapevanja bencina so se hlapi vneli in prišlo je do eksplozije. Obe sta dobili poškodbe — opekline po telesu, zaradi česar so ju odpeljali v ptujsko bolnišnico. Kakšne večje materialne škode ni bilo.

ŠPORT ŠPORT

NOGOMET

ALUMINIJ (sindikalna ekipa) – ROGOZNICA 5:4 (3:4)

ALUMINIJ: Veličković, Zupančič, Bogme, Zaspan, Mitrović, Palfi, Gerečnik, Novak, Juremović, Beranič, Milosavljević.

ROGOZNICA: Širec, Potočnik (Pihler), Lačen, Letonja, Todorović, Maroh, Vamberger, Zajdela, Žlender, Rimele, Ciglar (Serdinšek).

Strelci: 1:0 Beranič v 20. minuti, 1:1 Žlender v 27., 2:1 Novak v 30., 3:1 Novak v 31., 3:2 Todorović iz 11-metrovke v 34., 3:3 Rimele v 36., 3:4 Žlender v 38., 4:4 Zaspan v 46. in 5:4 Zaspan v 80. minuti.

V soboto, 4. junija, sta se na pomožnem igrišču v Kidričevem srečali v prijateljski nogometni tekmi ekipi Rogoznice in sindikalna ekipa tovarne »Boris Kidrič«. Igra je bila dinamična. Razburljivo in zanimivo je bilo predvsem med 27. in 38. minuto prvega polčasa. V 27. minuti je Rogoznica izenačila na 1:1 z zadetkom Žlendra, toda po dveh zaporednih zadetkih Novaka v 30. in 31. minuti je Aluminij prešel v vodstvo s 3:1. V presenečenje vseh gledalcev, kakor tudi igralcev pa ni poteklo niti sedem minut in Rogoznica je vodila s 4:3. Po teh dogodkih se je igra umirila. V drugem polčasu je Rogoznica po grobih napakah Potočnika in Sardinška prejela dva gola.

V ekipi Rogoznice so najbolje igrali Širec, Todorović in Maroh, dočim je celotna ekipa Aluminija, v kateri igrajo sami starejši igralci, dala svojim mlajšim nasprotnikom lekcijo iz požrtvovalnosti.

Tekmo je odlično sodil Knežević.

Občinska nogometna liga – IV. kolo

ROGOZNICA — GORIŠNICA 2:3 (0:1)

ROGOZNICA: Širec, Lačen, Maroh, Vamberger, Todorović, Pihler, Strašek, Rimele, Žlender, Letonja, Hadler.

GORIŠNICA: Trtnik, Žnidarič I., Plošinjak, Požeg, Petek, Stanič, Toplak, Fric, Žnidarič II., Kokot I., Kokot II.

Strelci: 0:1 Fric v 37. minuti, 0:2 Stanič v 55., 0:3 Žnidarič II. v 72., 1:3 Lačen v 80. in 2:3 Lačen v 89. minuti.

V nedeljo, 12. junija, sta se v Rogoznici srečali ekipi Gorišnice in Rogoznice. Gorišnica je dosegla v Rogoznici nepričakovano zmago, toda kolikor je ta zmaga bila nepričakovana, toliko je tudi zaslužena. Rogoznica je ponovno razočarala svoje simpatizerje s slabo igro, čeprav ima precej kvalitetnih igralcev, nikakor nima srečne roke pri sestavi moštva, zato se bo moralo tehnično vodstvo pred naslednjo tekmo trdno odločiti za enajst igralcev, ki bodo redno igrali in ne tako, kakor se je dogajalo do sedaj, da je vsako nedeljo spreminjalo moštvo.

Čeprav je Rogoznica igrala precej pod svojimi možnostmi, je tekma bila na trenutke zanimiva, predvsem v finišu, ko je Rogoznica dosegla dva gola in dve prečki. Obramba Rogoznice nosi krivdo za dva gola, treba je samo upoštevati, da je dosegla dva gola, in ponovno se zastavi vprašanje, kaj je z napadom — popolnoma je odpovedal, ker ni bil zmožen doseči vsaj enega gola.

Sodnik ni dorasel svoji nalogi in je s svojimi odločitvami delal samo zmedo med igralci. V mejnih sodnikih je imel odlična pomočnika, vendar z njima ni sodeloval.

HUMOR

Obupen položaj

Sodnik: Kaj vas je privedlo do tega, da ste ukradli 5 milijonov?

Obtoženec: (žalostno): Bil sem lačen.

V gimnaziji

Profesor: V čem so bile prednosti Grkov v primerjavi z nami?

Dijak: Njim ni bilo potrebno se učiti grščine.

TVD Partizan Rogoznica se je udeležilo 5. junija 1966 občinskega prvenstva v partizanskem mnogoboju v Ptuju. Nastopilo je s člani za posamezno uvrstitev v IV. razredu. Člana Ignac Ramšak in Mirko Hojnik sta dosegla dobre rezultate in uvrstitev na drugo oziroma tretje mesto. M. P.

Občinska zveza za telesno kulturo Ptuj išče hišnico za igrišče oziroma stadion »Drave« v Ptuju, katere mož bi pomagal v popoldanskih urah pri urejevanju in varovanju športnih naprav na stadionu. Družinsko stanovanje je zagotovljeno. Plača po dogovoru. Prijave sprejema ObZTK Ptuj, Trg mladinskih brigad, Ptuj. Rok prijave je 25. junij 1966.

ZAVOD »OLGE MEGLIČEVE«, PTUJ, razpisuje na podlagi sklepa DS

JAVNO LICITACIJO

za prodajo stanovanjske hiše v Dobrini, p. Žetale.

Licitacija bo v ponedeljek, 27. junija, ob 9. uri pred hišo, ki je na prodaj.

Prednost pri nakupu imajo člani delovnega kolektiva zavoda.

Obveščamo vse naše cenjene odjemalce, da bodo v skladiščih **polletne inventure,** in sicer:

v skladišču prehrane v času od 23. do 25. 6. 1966
v skladišču galanterije v času od 20. do 25. 6. 1966
v skladišču tekstila v času od 22. do 25. 6. 1966
v skladišču železnine v času od 20. do 25. 6. 1966
v skladišču pohištva dne 25. 6. 1966

Prosimo, da upoštevate navedene datume. — Priporoča se kolektiv **trgovskega podjetja »PANONIJA«, PTUJ.**

Razpisna komisija delavskega sveta **ZAVODA »OLGE MEGLIČEVE« V PTUJU** razpisuje mesto

direktorja

Pogoj: visoka strokovna izobrazba in 3 leta prakse, ali višja strokovna izobrazba in 5 let prakse na vodilnem mestu v gospodarski organizaciji ali TSS odnosno ESS in 10 let prakse na vodilnih mestih v gospodarskih organizacijah.

Osebni dohodki so določeni v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Komisija sprejema ponudbe do 30. junija 1966. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Tehniška srednja šola za elektrotehniško in strojno stroko v Mariboru — oddelek za zaposlene v Ptuju

razpisuje

natečaj za sprejem dijakov v I. letnik strojnega oddelka tehniške šole za odrasle

Sprejemni pogoji:

končana osemletka, končana vajenska šola in kvalifikacija v stroki. Prednost za sprejem imajo kadidati z delovnim stažem v kovinski stroki. Šolnina bo odvisna od števila vpisanih dijakov. Šola bo odprla oddelek, če bo vpisanih vsaj 25 slušateljev.

Kandidati naj vložijo prošnjo za sprejem, kolkovano s 50 S din, do 25. avgusta 1966 na ravnateljstvu Šolskega centra za lesno predelovalno in kovinsko stroko, Ptuj, s sledečimi dokumenti:

1. spričevalo o končani osemletki,
2. spričevalo o končani strokovni šoli,
3. zdravniško spričevalo,
4. življenjepis,
5. izjavo podjetja,
6. izjavo o plačevanju šolnine.

Ravnateljstvo šolskega centra Ptuj, Trg svobode št. 1

Danes in jutri

KINO GORIŠNICA

19. junija — ameriški barvni kinemaskopski film GOREČA ZVEZDA.

KINO ORMOŽ

18. in 19. junija — špansko-italijanski film LAŽNI ZAKON.

22. junija — japonski film ZARADI LJUBEZNI.

KINO PTUJ

17. junija — italijansko-sovjetski barvni kinemaskopski film KORAKAJ ALI UMRI.

18. in 19. junija — ameriški barvni kinemaskopski film ZAKON MIMO ZAKONA.

21. junija — sovjetski film KRVNO SORODSTVO.

22. in 23. junija — italijanski barvni kinemaskopski film RIMSKA SUŽNJA.

KINO SREDIŠČE

18. in 19. junija — jugoslovanski film VALOVITO POLETJE (LITO VILOVITO).

KINO TOMAŽ PRI ORMOŽU

19. junija — italijanski vistavisionski film ENOOKI JACK.

LUNINE SPREMEMBE IN VREMENSKA NAPOVED ZA ČAS OD 19. DO 26. JUNIJA 1966

Mlaj bo v soboto, 18. junija ob 21.09

Napoved vremena. V sredo 22. in v četrtek 23. junija bodo nevihte tudi pri nas. Na severu bodo nevihte vsaki dan. V nedeljo, 26. junija, bo oblačno, vmes plohe. Dnevne temperature se bodo držale na 20 stopinj Celzija.

Alojz Cestnik

ZAHVALA

Ob bridki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega nepozabnega

FRANCA PRAVDIČA

iz Ptuja, Cesta dr. Jožeta Potrča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali venče in cvetje.

Posebno zahvalo dolgujemo ptujski godbi, govornikom, sodelavcem iz TAP ter vsem, ki so z nami sočustvovali ter nam bili v pomoč.

Ptuj, 11. junija 1966

Žalujoči:
žena Ana s sinčkom Radom, starši, bratje in sestre

EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA
ADMINISTRATIVNA ŠOLA
PTUJ

RAZPIS

V oddelek štiriletne ekonomske srednje šole bomo sprejeli v šolskem letu 1966/67

70 NOVINCEV;

v oddelek štiriletne administrativne šole

35 NOVINCEV;

v oddelek dveletne administrativne šole

35 NOVINCEV.

Pogoji: uspešno opravljena osnovna šola, starost do 18 let, primerno zdravstveno stanje.

K prošnji, pravilno označeni glede na vrsto šol, kolkovani z 0,50 N din, je priložiti:

1. zaključno spričevalo opravljene osnovne šole,
2. šolski izkaz kot dokaz o štiriletnem pouku tujega jezika,
3. rojstni list,
4. zdravstveni karton (zahtevajte ga v šoli!),
5. zdravniško spričevalo za oba administrativna oddelka o stanju vida in sluha,
6. morebitno mnenje osnovne šole o sposobnostih.

Tako opremljene prošnje dostavite šoli do vključno 23. 6. 1966. Nepopolne prošnje bomo zavrnili.

Sprejemni izpiti iz slovenskega jezika in matematike za oba štiriletna oddelka in iz slovenskega jezika za dvoletni oddelek bodo 27. 6. 1966 (ponedeljek) ob 7. uri zjutraj. Ta objava velja za obvestilo.

Na neizpolnjena mesta podaljšujemo razpisni rok do 25. 8. 1966 pod enakimi pogoji.

K prošnjam je priložiti še dopisnico z izpolnjenim naslovom učenčevega stanovanja.

Ravnateljstvo šole

UO KZ HAJDINA RAZPISUJE na podlagi 3. člena pravilnika o vajencih v trgovski stroki (trgovina z [illegible] skim materialom za kmetijstvo)

DVE VAJENIŠKI MESTI

Poleg splošnih pogojev za uk v trgovini z reprodukcijskim materialom mora kandidat dovršiti osnovno šolo vsaj z dobrim uspehom in biti dobro telesno razvit.

Prednost imajo kandidati s področja zadruge Hajdina, predvsem otroci zadružnikov.

Pismene prijave kandidatov s podatki o uspehu osemletki sprejema uprava zadruge do 20. junija 1966.

O morebitnem sprejemnem izpitu in ostalem bodo kandidati pismeno obveščeni.

Sprejeti kandidati bodo stopili v uk 1. julija 1966 ali po posebnem dogovoru.

KZ Hajdina

KMETIJSKA ZADRUGA RAČE proda od svojih osnovnih sredstev

BULDOZER TG 90,
ŽITNI KOMBAJN 630,
TRAKTOR ZETOR 25 s plugom in KOSILNICO

vse v voznem oziroma uporabnem stanju.

Interesenti se lahko oglasijo po telefonu Rače št. 6 ali 10

Osebna kronika

ROJSTVA

Berta Čeh, Globoka 42, Ljutomer — deklico; Marija Stamničar, Veščica 40, Ljutomer — Janeza; Elica Šegula, Zagrebška 45 — Vesno; Jožefa Štumberger, Gruškovec 97 — Olgo; Ana Pravdič, Ljutomerska 3 — dečka; Viktorija Dobič, Ob železnici 1 — deklico; Marija Vunderl, Mekotnjak 5, Ljutomer — Slavka; Marija Veršič, Zg. Velovlak 2 — Ivana; Pavla Črnjanič, Logarovci 24, Ljutomer — Bojana; Genovefa Fajfar, Dolane 2 — dečka; Ana Milošič, Belavšek 40 — dečka; Marija Zamuda, Bukovci 5 — deklico; Ljudmila Potočnik, Rinčetova graba 10, Ljutomer — Bojana; Ana Drevenšek, Podlehnik 75 — Darka; Monika Jazbec, Zetale 14 — Stanislava; Marija Rotar, Obrež 65 — Čeda; Dragica Čančar, Podlože 11 — dečka; Roza Težak, Babinci 137 — dečka; Katarina Crešnik, Vodvonikova 3 — dečka; Silva Mlakar, Hajdoše 56 — dečka; Ida Petek, Nova vas 2 — dečka.

POROKE

Franc Nežmah, Skorba 47/a, in Rozalija Hedl, Kicar 110; Janez Grace, Zg. Radvanje, Lesjakova 20, in Terezija Belej, Zg. Radvanje, Lesjakova 20; Ludvik Crešnik, Mestni vrh 83, in Kristina Bolcar, Mestni vrh 83.

SMRTI

Franc Pravdič, Ljutomerska 3, roj. 1935, umrl 9. junija 1966; Franc Rizman, Miklavž 8, roj. 1913, umrl 9. junija 1966; Aleksander Skaza, Trubarjeva 8, roj. 1891, umrl 12. junija 1966; Stanislav Salatnik, Pongerc 27, roj. 1941, umrl 14. junija 1966.

Mali oglasi

ZGUBLJENO

Lastnik prstana, najdenega v gostilni pri Roziki z imenom Cilika na notranji strani ter štev. 29958 se naj zglasi v gostilni pri Roziki, Ptuj.

V ponedeljek, 13. junija, sem od Suhe veje do Tržca zgubil denarnico z vsemi dokumenti. Poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi Milanu Pavič, Tržec 45.

Najdena je ura. Kdor jo pogreša, se naj zglasi pri Klepu, Zagrebška 37, Ptuj.

PRODAM

MOTORNO KOLO »PUCH«, RADIO IN PSA volčjaka ugodno prodam. Naslov v upravi.

Prodam hišo in 40 arov zemlje v Sp. Hajdini 121.

Prodam motorno kolo znamke »triumph« 250 mm, zelo dobro ohranjen, z obnovljenimi deli. Janko Kukol, Tomaž pri Ormožu 11.

Prodam vseljivo hišo z vsemi pritiklinami, vinogradom in malim sadovnjakom. Vinko Lenič, Fram 70 pri Mariboru.

Obračalnik za seno in šrotar prodam. Naslov v upravi.

Prodam ali zamenjam del hiše z vrtom v Mariboru, Koseskega 81 za hišo v Ptuju v bližini Delte. Naslov v upravi.

Prodam elektro magnetišče (šricpištolo) nemške znamke. Bosilj, Trnovski vrh 49, Destrnik.

SLUŽBE

Mizarskega pomočnika z večletno prakso za stavbena dela sprejmem takoj. Jože Žlahtič, Zagrebška 36, Ptuj.

STANOVANJA

Stanovanje in hrano nudim osebi ali zakoncema za pomoč v kmetijstvu. Franjo Cartl, Zg. Hajdina 54.

TRŽNE CENE POVRTNINE IN SADJA V PTUJSKI POSLOVALNICI »POVRTNINE«

Breskve 5,30, češnje 3,—, jabolka I a 4,10, orehi (jedrca) 30,—, slive suhe 7,60, banane 4,90, limone 4,20, pomaranče 4,50, rozine 10,40, grappefriut 4,—, vino (rdeče) 5,10, vino (belo) 4,96, vino (belo) 2 l 12,60, jajca 0,50, med 3,80, fižol stročji 4,60, grah 2,50, kumare 6,80, ohrovt 1,80, paradižnik 6,—, peteršilj 4,80, solata (kristalka) 0,60, zelje (sveže) 1,40, česen 4,50, čebula II a 2,90, krompir 1,50, korenček 4,—, pesa (rdeča) 3,10, koruza 1,20, pšenica 1,30, proso 2,20, fižol (tetovec) 2,30, fižol (prepeličar) 3,90, radenska 1 l 0,88, slatina Donat 1 l 0,90.

JAVNA ZAHVALA

Od 26. maja 1965 do 8. junija 1966 sem bil na zdravljenju v bolnišnici za tuberkulozo in pljučne bolezni v Ormožu. Bil sem hudo bolan na pljučih.

Zavedajoč se, da je zdravje največjega pomena za človeka — mi dolžnost nalaga, da se javno zahvalim za ves trud in požrtvovalnost v času moje bolezni Dr. Emilu VENGUSTU, ravnatelju omenjene bolnišnice, medicinskim sestram ter strežnemu in ostalemu osebju tega zavoda.

Osebje navedene bolnišnice je v času mojega zdravljenja storilo zame mnogo dobrega in mi je dosti pomagalo.

Za ta zgled človeške solidarnosti naj bo vsem moja prisrčna zahvala.

Hvaležen pacient
Ludvik CIFER,
Kukeč 35,
p. Križevci v Prekmurju